Ազգ
Azg armenian daily
1 ՄԱՐՏ 1996 ՈՒՐԲԱԹ # 39 (1045)

Վրաստանը Աբխազիայի հարցում անցնում է սպառնական տոնի

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-BBC: Թբիլիսիից BBC-ի թղթակցի հաղորդման համաձայն, աբխազական հարցում ԱՊՀ երկրների ղեկավարների համաձայնագիրը չի գործում, եւ նրա ընդունումից ի վեր Աբխազիայում դրությունը ինչ է փոփոխվել: Այդ հենքի վրա առաջին նախազգուշացնող հայտարարությունը Վրաստանի պաշտպանության նախարար Վարդիկո Նադիբաիձեի խոսքն էր ռուսական խաղաղարար զորքերի դուրսբերման հնարավորության մասին, եթե առաջիկա ամիսներին չսկսվի կարգավորման գործընթացը: Եթե հաշվի առնվի, որ նմանատիպ հայտարարություն չէր անի առանց Շեւարդնաձեի համաձայնության, եւ այն, որ համանման հայտարարություն էր արել նաեւ Պավել Գրաչովը, ապա պարզ կդառնա, որ խաղաղարարների հարցը առաջիկա ամիսներին կքննարկվի ամենալուրջ մակարդակով: Բավականին կտրուկ հայտարարություն արել է նաեւ Շեւարդնաձեն: «Վերջ ի վերջո, ուզում եմ ընդգծել, որ խաղաղարար զորքերի համար ավելի ու ավելի քիչ ժամանակ է մնում: Դրանից երկարաձգություն պետք է անենք եւ մենք, եւ Գոսդումայի իշխանությունները»: Շեւարդնաձեն «անլուրջ» է անվանել Աբխազիայի հայտարարությունն առ այն, որ խաղաղարար զորքերի դուրսբերման դեպքում աբխազական ստորաբաժանումները կդառնան դիմակայել վրացական ուժերին: Շեւարդնաձեի խոսքերով, Վրաստանի բանակն այսօր արդեն այն չէ, որ կար 4 տարի առաջ:

ԵՐԵՎԱՆ

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը կարեւորեց ՀՀ եւ ԼՂՀ միջպետական կապերի զարգացումը

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 29-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունել է ԼՂՀ խորհրդարանական պատվիրակությանը՝ խորհրդարանի նախագահ Կարեն Բաբուրյանի գլխավորությամբ:

Ինչպես տեղեկացրեցին նախագահի մամուլի ծառայությունից, ՀՀ նախագահը նշել է Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի միջպետական կապերի զարգացման կարեւորությունը, ղարաբաղյան խնդրի խաղաղ կարգավորման գործընթացում Հայաստանի եւ Ղարաբաղի դիրքորոշումները համակարգելու եւ մշտական խորհրդակցությունների անհրաժեշտությունը:

Կարեն Բաբուրյանը հավաստել է ղարաբաղցիների աջակցությունն ու վստահությունը ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման վերաբերյալ Հայաստանի իշխանությունների վարած քաղաքականության նկատմամբ:

Քաղաքական ոչ մի խոչընդոտ չկա Հայաստանի եւ Եվրամիության միջեւ

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 27-ին ԱՊՀ, Եվրամիության եւ միջազգային կազմակերպությունների հետ կապերի գծով նախարար Գագիկ Շահբազյանը եվրոպական ընկերակցությունում ՀՀ ներկայացուցչության ղեկավար նշանակվելու կապակցությամբ իր հավատարմագրերն է հանձնել Իտալիայի արտաքին գործերի նախարար, Եվրամիության խորհրդի նախագահ տիկին Սյուզաննա Անելլիին եւ եվրոպական հանձնաժողովի նախագահ պրն. Ժակ Սանտերին:

Պրն. Շահբազյանը նշել է այն մեծ նշանակությունը, որ Հայաստանը տալիս է ԵՄ-ի հետ համագործակցությանը եւ մանրամասնորեն ներկայացրել բոլոր ուղղություններով համագործակցության ծրագրերը: Նա պարզաբանել է նաեւ Հայաստանում գործողության մեջ մտած տնտեսական բարեփոխումների հաջողականությունը, որը կարող է ավելի արդյունավետ լինել, եթե ԵՄ համապատասխան նյութական ու բարոյական օգնություն ցուցաբերի: Խոսելով ԼՂ հակամարտության մասին, պրն. Շահբազյանը նշել է, որ մոտ երկու տարի է, ինչ տարածաշրջանում պահպանվում է հրադադարը, եւ ցանկություն հայտնել, որ Մինսկի խմբի անդամ երկրները ավելի ակտիվ լինեն այդ գործընթացում: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից, իր հերթին պրն. Սանտերը ընդգծել է, որ քաղաքական ոչ մի խոչընդոտ գոյություն չունի Հայաստանի եւ Եվրամիության միջեւ: Ըստ նրա, եվրոպական հանձնաժողովը սպասում է Եվրամիության խորհրդի թույլտվությանը՝ գործընկերության եւ համագործակցության համաձայնագիրը ստորագրելու համար: Ներկայումս, եվրոպական հանձնաժողովը ուսումնասիրում է Հայաստանի մակրո-ֆինանսական դրությունը:

Ըստ Հասանովի՝ զիջումներ, որոնք չպետք է հակասեն ազգային շահերին

Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը երեկ հայտարարել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության լուծման համար բոլոր կողմերը պետք է զիջումներ անեն: Սակայն, ինչպես նշում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, նա ավելացրել է, որ նման զիջումները չպետք է ուղղված լինեն ազգային շահերի դեմ: Այս մեկնաբանությունները արտգործնախարարն արել է երեկ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հետ հանդիպման ընթացքում: ԵԱՀԿ ներկայիս նախագահ Շվեյցարիայի արտգործնախարար Ֆլավիո Կոտտին հինգշաբթի օրը երկօրյա այցով ժամանել է Բաքու: ԵԱՀԿ պաշտոնյաները հայտնել են, որ Կոտտին առաջարկների փաթեթ է ներկայացնելու, որոնք կոչված են արագացնելու խաղաղության վերջնական հաստատումը Լեռնային Ղարաբաղում: Նա նախատեսում է ճնշում գործադրել նաեւ Ղարաբաղի պաշտոնյաների վրա՝ ազատ արձակելու պատերազմի 64 ադրբեջանցի գերիներին: Գերիների ազատումը նախատեսված է հրադադարի պայմանագրով: Կոտտին ուրբաթ օրը ժամանելու է Երեւան, որտեղ սպասվում է նրա հանդիպումը Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցչի հետ, հաղորդել է «Ազատություն» ռադիոկայանը:

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյան. Վեհափառի այցը զարթոնք էր ամերիկահայ համայնքի համար

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Երեկ Հայ օգնության ֆոնդի գրասենյակում կազմակերպված ասուլիսի հյուրն էր Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ արեւելյան թեմի առաջնորդ, ՀՕՖ նախագահ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանը: Սրբազանն իր տպավորությունները հայտնեց Ն. Ս. Օ. Գարեգին կաթողիկոսի Ամերիկա կատարած առաջին, 7 շաբաթ տեւած այցելության մասին: Նրա խոսքերով, կաթողիկոսի այցելությունը ջերմ ընդունելություն եւ խանդավառություն ստեղծեց ոչ միայն հայկական, այլեւ օտար ամերիկյան շրջանակներում, իսկ հայ համայնքի համար «Վեհափառի այցը նոր զարթոնքի առիթ էր: Կաթողիկոսն օրհնեց 1996 թվականը «Երիտասարդության տարի» կոչելու ԱՄՆ արեւելյան թեմի ընտրությունը (1994-ը եւ 95-ը համապատասխանաբար կոչված էին «Հայ ընտանիքի» եւ «Սուրբ գրքի» տարիներ):

Խաժակ սրբազանը կարեւորեց Չիկագոյում, Դետրոյթում եւ այլ քաղաքներում հայ համայնքի ներկայացուցիչների (հատկապես երիտասարդության) հետ կազմակերպված միջոցառումները, կաթողիկոսի միջեկեղեցական հանդիպումները ամերիկյան յոթ կարդինալների, Միացյալ Նահանգների եկեղեցիների ընդհանուր միության, օրթոդոքս եկեղեցիների արքեպիսկոպոսների, ինչպես նաեւ պետական եւ քաղաքական գործիչների, իր այցելած վայրերի քաղաքապետների եւ նահանգապետների, Համաշխարհային բանկի նախագահի հետ (վերջինս խոստացավ այցելել Հայաստան): Նշանակալից էին հանդիպումները նախագահ Քլինթոնի (որն առանձնությամբ ընդունեց Հայ եկեղեցու կողմից իրեն շնորհված Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի շքանշանը) եւ Բուտրոս Ղալիի (որի հետ քննարկվեցին Հայաստանի օգնության ծրագրերի զարգացման խնդիրներ) հետ, որ, ըստ Խաժակ սրբազանի, ունեցան ոչ միայն քաղաքական, այլեւ հայ ժողովրդի համար առանձնահատուկ գործնական նշանակություն:

Տես # էջ 2

Հունաստանը ընդդիմանում է Թուրքիայի անդամությանը

Հունաստանի վարչապետ Կոստաս Սիմիտիսը հայտնում է, որ շարունակելու է ընդդիմանալ Եվրամիության մաքսային պայմանագրին Թուրքիայի լիիրավ անդամությանը, մինչեւ որ Թուրքիան չդադարեցնի իր հարձակողական քաղաքականությունը: Երեկ Աթենքում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում նա նշել է, որ իր երկիրը չի կարող անտեսել այն փաստը, որ «Թուրքիան պատերազմով է սպառնում Հունաստանին»: Սիմիտիսը եւ արտգործնախարար Թեոդորոս Պանգալոսը անցյալ շաբաթ այցելել են Եվրամիության մայրաքաղաքներ Թուրքիայի դեմ համերաշխությունն ընդարձակելու նպատակով, սակայն նրանց առաջարկներն ըստ տեղեկությունների սառն ընդունելության են արժանացել:

Իրանում պաշտոնապես սկսվեց ընտրարշավը

Իրանում երեկ պաշտոնապես սկսվել է մարտի 8-ին երկրում անցկացվելիք խորհրդարանական ընտրությունների արշավը: Թեկնածությունը գրանցելու համար առանց որեւէ պատճառաբանության մերժում է ստացել ցանկություն հայտնածների մոտ 40 տոկոսը, այդ թվում եւ ներկայիս խորհրդարանի անդամների մոտ մեկ քառորդը: Ըստ լրատվական հաղորդագրությունների, նրանց անունները ընտրացուցակներում չեն հայտնվել այն պատճառով, որ նրանք նդդիմացել են կառավարությանը կամ Ալի Խամենեին, որին անվանում են Իրանի գերագույն առաջնորդ: Թեկնածուների ամենաընդարձակ խումբը ներկայացնում են Ալի Խամենեիի աջակիցները: Երկրորդ ընդարձակ խումբը, որտեղ ընդգրկված են թեկնածուներ հիմնականում Թեհրանից եւ այլ գլխավոր քաղաքներից, աջակցում է նախագահ Հաշեմի Ռաֆսանջանուն, հայտնել է «Ազատություն» ռադիոկայանը:

Ուղղաթիռային գրոհ ինգուշական գյուղի վրա

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդում է Ինտերֆաքսը, հինգշաբթի կեսօրից հետո անհայտ պատկանելության մի ուղղաթիռ հրթիռներ է արձակել Ինգուշիայի Արշտի գյուղի վրա, որտեղից երկու օր առաջ դուրս էր բերվել ռուսաստանյան բանակի մի զորամաս: Այդ զորամասը մարտեր էր մղում դուդաեւյան գրոհայինների դեմ, որոնք թափանցել էին Ինգուշիա: Ուղղաթիռի հարվածների հետեւանքով գյուղի մի քանի բնակիչ վիրավորվել են:

ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Վիկտոր Համբարձումյանը դեմ էր ակադեմիկոսության միաստիճան համակարգին

Ապրիլին ակադեմիայի կազմը կհամալրեն եւս 30 դոկտորներ

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀՀ կառավարությունը երեկ հաստատեց ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայում անդամության երկաստիճան համակարգից միաստիճան համակարգի անցնելու որոշումը, որով եւ ԳԱԱ-ի բոլոր 49 թղթակից անդամները համարվեցին ակադեմիկոսներ: Մեր տեղեկություններով, կառավարությունն այդ որոշումը պետք է հաստատեր մեկ շաբաթ առաջ, հետաձգման պատճառը հարցի անպատրաստ լինելն համարվեց: Մինչդեռ, պաշտոնական մամուլը երեկ տեղեկացրեց, որ ԳԱԱ պատվավոր նախագահ Վիկտոր Համբարձումյանը մեկ օր առաջ հանդիպել է ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին եւ քննարկել է ակադեմիայի գործունեության ու գիտության զարգացմանը վերաբերող հարցեր: Մեր տեղեկություններով, ակադեմիայի պատվավոր նախագահը դեմ է եղել ԳԱԱ-ի ընդունած որոշմանը: Հավանաբար ցանկացել է նաեւ օրը կառավարությունից հաստատվելիք որոշման վերաբերյալ իր անհամաձայնության մասին տեղեկացնել հանրապետության նախագահին: ԳԱԱ-ի գիտական քարտուղար, ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյանը նաեւ հաստատեց, որ Վ. Համբարձումյանը դեմ է եղել ակադեմիայի անդամության երկաստիճան համակարգից միաստիճանին անցնելուն, սակայն նրա դժգոհությունն անձերով չի պատճառաբանել, ընդհանրապես, միշտ էլ հայտնել է, որ մեծամասնության մեջ թղթակից անդամները գերազանցապես արժանավոր մարդիկ են:

Տես # էջ 2

246 միլիոն դոլլար վարկ՝ Վրաստանին

Միջազգային վալյուտային հիմնադրամը հայտնել է, որ 246 միլիոն դոլլար վարկ է տրամադրում Վրաստանին պայմանով, որ առաջիկա 3 տարում Թբիլիսին բարեփոխումների լայն ծրագիր իրագործի: ՄՎՀ-ի պահանջով Վրաստանը պետք է կրճատի արժեզրկումն ու բյուջեի դեֆիցիտը, ավելացնի համախառն ներքին արտադրանքը, ինչպես նաեւ վերակառուցի բանկային համակարգը, հարկերի հետագա սեփականաշնորհումն ու կրճատի սոցիալական կարիքների ծախսերը: BBC

Լեդի Դին ապահարզան տվեց

ԼՈՆԴՈՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ. WSJ: Իշխանուհի Դիանան այսօր պաշտոնապես տվեց իր համաձայնությունը ամուսնալուծվելու Մեծ Բրիտանիայի գահաժառանգ իշխան Չարլզից: Այդպիսով վերջ է գտնում թագավորական ընտանիքի սկանդալներով հարուստ մի պատմություն, որն սկսվել էր 1981 թ.-ին կայացած ամուսնությամբ: Ապահարզանը նշանակում է, որ Դիանան այլեւս երբեք չի կարող թագուհի լինել եւ չի կարող իրեն վերապահել «Ուելսի իշխանուհի» տիտղոսը:

Գտնվեց «Բոինգ-757»-ի սեւ տուփը

Ամերիկյան ծովուժին հաջողվեց Դոմինիկյան Հանրապետության ափամերձ ջրերի տակ, 2400 մետր խորության վրա, հայտնաբերել դեպի Գերմանիա վերադարձող «Բոինգ-757» ինքնաթիռի «սեւ» տուփը: Իր 189 ուղեւորներով, դեռեւս անհայտ պատճառներով կործանված ինքնաթիռի «սեւ» տուփը ծովից բերվեց ռոբոտի միջոցով, որին ղեկավարում էին սուզանավից:

digitised by A.R.A.R.@

Սկիզբը էջ 1

Գիտխորհուրդը եւ եռաստիճան համակարգի պահպանման կողմնակից էր, քանի գտնում էր, որ երկուսն էլ լիովին պատճառաբանված չեն: Նրա ասելով, ԳԱԱ-ում գերազանցապես գտնում են, որ պետք է պահպանվեր եռաստիճան համակարգը, պատճառաբանելով, որ թղթակից-անդամները ակադեմիկոսության ձգտելով, չեն դադարեցնում գիտական բեղուն աշխատանքը: Բացի այդ, թղթակից-անդամների մեջ կան մարդիկ, որոնք երբեք էլ այդ բարձր կոչմանը: Դա էր այն հիմնական պատճառը, որ ակադեմիայում հրաժարվեցին մեզ տրամադրել նոր ակադեմիկոսների ամբողջական անվանացանկը, իսկ մի քանի արժանավորներին հիշատակելիս նույնիսկ դժվարությունների հանդիպեցին: Վստահաբար միայն որոշ անուններ թվարկեցին: Ասենք, որ 49-ից 3-ը այլազգիներ են՝ Վադիմ Ալեքսեեւսկին, Թինա Ասարիանին եւ Շաֆոռ Միրզյան: Իսկ ընդհանրապես կանոնադրությամբ ակադեմիկոսը պետք է համաչափարհային տեսքի ակադեմիայի դռները բացվեին նաեւ դոկտորների առջեւ: Ասենք, որ ակադեմիայի 125 հոգանոց կազմն ամբողջացնելու համար առաջիկա երկու մրցույթ կհայտարարվի մոտ 30 տեղի համար, որին արդեն մասնակցելու հնարավորություն կունենան գիտության դոկտորները: Հետագայում մրցույթներ կհայտարարվեն միայն թափուր տեղերի համար:

Պարոն Բախտադարյանի ասելով, ակադեմիայի կանոնադրությունը շատ մեծ փոփոխություններ

ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Վիկտոր Համբարձումյանը դեմ էր ակադեմիկոսության միաստիճան համակարգին

ակադեմիկոս չէին կարող դառնալ: Սակայն այնուհետեւ էր ասացվել, որ ակադեմիան 30 նոր անդամներով համալրելու համար դարձյալ պետք է մրցակցեին թղթակից-անդամները, եւ որպես կանոն դոկտորները կրկին դուրս կմնային: Պրն. Բախտադարյանի ասելով, հարկ է առնվել նաեւ այն հանգամանքը, որ ակադեմիկոսների միջին տարիքը 71 է, իսկ թղթակից-անդամներինը՝ 66: Եթե այս պահին միաստիճան համակարգի չանցնեին, դարձյալ կտուժեր գիտության ծանրությունն իր ուսերին տանող դոկտորների ինստիտուտը, որոնց թիվն անցնում է 600-ից: Ակադեմիան կզրկվեր նաեւ բարձ ռեժիմից, 7 տարի է արդեն դոկտորների համար ընտրություն չի եղել, եւ եթե չհաստատվեր այս որոշումը, նրանք պետք է սպասեին եւս երեք տարի:

Նշվեցին նաեւ միաստիճան համակարգի բերությունները: 49-ի մեջ մարդիկ կան, որոնք արժանի չեն նշանակություն ունեցող ներդրում ունենա: Սակայն կանոնադրության պահանջը չի կատարվում, եւ այդողիներին մասների վրա կարելի է հաշվել:

Ակադեմիայի որոշումը մեծ տարաձայնությունների տեղիք տվեց: Որոշումը որակվեց գիտական բարձր կոչման արժեզրկում: Ինչպես տեղեկացրել էինք նույն թեմայով մեր բերքի նախորդ հրապարակման մեջ, ակադեմիկոսներից շատ-շատերը, մասնավորապես նաեւ պարոն Բախտադարյանը, դեմ են նման հայտարարություններին, ասելով, որ վերջին տարիներին թղթակիցների եւ իսկական անդամների միջեւ եղած գրեթե բոլոր տարբերությունները վերացվել էին, բացառությամբ նրանից, որ թղթակից-անդամները ԳԱԱ նախագահ չէին կարող ընտրվել եւ ակադեմիկոսների ընտրության հարցում վճռական ձայնի իրավունք չունեին: Ուրեմն, անվան տարբերությունն էլ կարելի էր վերացնել, որի կենսարկվի: Ներկայիս, երկու տարի առաջ հաստատված ժամանակավոր կանոնադրությունում, փաստորեն, առաջին փոփոխությունը կատարվեց: Ակադեմիան հիմնական կանոնադրություն կունենա միայն Ազգային ժողովի կողմից գիտության եւ ինտելեկտուալ սեփականության մասին օրենքների ընդունումից հետո: Նոր կանոնադրությամբ, ամենայն հավանականությամբ, կնեծանան ակադեմիկոսության ձգտող դոկտորներին ներկայացվելիք պահանջները:

Վերջում, բոլոր ակադեմիկոսներին հետաքրքրող եւս մեկ կարեւոր հարցի մասին՝ կառավարության նշանակած 20 հազար դրամ պատվավճարի հետ կապակցված: Հովհաննես Խաչատրյանի հասկացրած 50 դոլարի նպաստը: Պարոն Բախտադարյանի կարծիքով, ամենայն հավանականությամբ, նպաստը կփոխարինվի կառավարության նշանակած վճարով:

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյան. Վեհափառի այցը ...

Սկիզբը էջ 1

Սրբազանն անդրադարձավ նաեւ Հայաստանում ՀՕՖ գրասենյակի գործունեությանը՝ գոհացուցիչ համարելով այն, եւ հայտնեց, որ այսուհետեւ նախատեսվող օգնության ծրագրերում ավելի մեծ նշանակություն կհատկացվի ոչ թե մարդասիրական օգնության, այլ զարգացման միջոցառումներին:

Մեր հարցին, թե տարեկան որքան է կազմում Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ Արեւելյան թեմի կողմից Հայաստանին տրամադրվող օգնությունը, Խաժակ սրբազանը տեղեկացրեց, որ վերջին 5-6 տարիների ընթացքում այն ընդհանուր առմամբ կազմել է 70-80 միլիոն դոլլար: Իսկ Հայաստանում ՀՕՖ գրասենյակի տնօրեն Ռոյ Քենը, որ նույնպես ներկա էր ասուլիսին, ավելացրեց, որ տրամադրված յուրաքանչյուր 100 դոլլարի դիմաց արծախսված կորուստը (կապված սնունդ դամբերը տեղ հասցնելու ծախսերի հետ) կազմել է ընդամենը 87 ցենտ՝ տրամադրված օգնության նպատակային օգտագործման ռեկորդային ցուցանիշ:

Այսօր Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանը կմասնակցի Հայ առաքելական եկեղեցու Գերագույն հոգեւոր խորհրդին:

Հայ-ճապոնական գործարար կապերը կամրապնդվեն

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Փետրվարի 29-ին «Հրազդանմաշի» բիզնես կենտրոնում, ուր ներկայացված են հանրապետության բոլոր խոշորագույն ձեռնարկությունների արտադրանքները, այս օրերին Հայաստանում գտնվող Ճապոնիայի պատվիրակությունը հանդիպում ունեցավ հայ գործարարների հետ: Ճապոնական կողմից ներկա էին հանրահայտ «Միցուբիսի», «Հիտաչի», «Հոնդա մոթորս» ընկերությունների, ինչպես նաեւ «Սումիտոմո» ֆինանսաարդյունաբերական կորպորացիայի եւ վերջինիս ԱՊՀ-ում ներկայացնող «Նագիա» ընկերության պատվիրակները: Հյուրերը խոստովանեցին, որ չէին կարծում, թե Հայաստանում այսման արագ է առաջ գնում կոնվերսիայի գործընթացը եւ հիմա համոզված են, որ, իրոք, համագործակցության դաշտ կա: Միաժամանակ արձանագրվեց, որ առայժմ իրենց ունեցած տեղեկությունները ամբողջական չեն եւ պետք է շարունակեն ուսումնասիրել Հայաստանի արտադրական հնարավորությունները:

Այդուհանդերձ, «Սումիտոմոյի» ներկայացուցչի խոսքերով, մոտ ապագայում արդեն իսկ կսկսվեն համագործակցության բանակցությունները «Տրանզիստոր» գիտաարտադրական միավորման հետ:

Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի շինվարչության բանվորները պահանջում են վճարել իրենց 5 ամսվա աշխատավարձը

Երեկ էներգետիկայի նախարարությունում հավաքվել էին Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի շինարարական վարչության մի խումբ բանվորներ՝ բողոքելու աշխատավարձի անօրինակ ուշացման առիթով: Տարբեր պատճառաբանություններով հոկտեմբեր ամսից չի վճարվում նրանց աշխատավարձը: Դեկտեմբերից սկսած շինվարչությունն ընդհանրապես դադարեցրել է աշխատանքները (Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի 5-րդ էներգաբլոկի շինարարությունը)՝ նյութատեխնիկական բազայի բացակայության պատճառով, եւ 1500 հոգանոց կոլեկտիվը գրեթե ամբողջությամբ պարապուրդի է մատնված: Բանվորները հույս ունեին բանակցությունների միջոցով հարթել կնճիռը:

Լ. Դ.

«Երեւան» հյուրանոցն արհամարհվա՞ծ

«Երեւան» հյուրանոցում է ապրել եւ ստեղծագործել Չարենցը եւ ինչու միայն նա, Հովհաննես Նեռսիսյանը, Գուրգեն Մահարին, այլեւայլ անվանի գործիչներ, սակայն այսօր մեր խոսքը շենքի մասին նրանց անուններն հավերժացնող հուշաքարի մասին չէ:

Երեւանի ազգային արժեք համարվող այս շենքը այժմ ավերված եւ կիսախարխուլ վիճակում է, եւ դարձել է մի շարք «օֆիսների» բնօրրանը: Շենք, ու ենթարկվեց իշխանությունների բազմաթիվ փորձությունների:

1991 թ. Երևանքաղխորհրդի գործկոմի նախագահ Համբարձում Գալստյանը 10 միլիոն ռուբլով հյուրանոցը վաճառեց խորհրդա-ավստրիական «Առագաստ» ֆիրմայի տնօրեն Արման Սարգսյանին: Հիշեցման կարգով ասենք, որ դա այն ժամանակ էր, երբ ռուբլին օրեցօր արժեզրկվում էր: Իսկ խորհրդա-ավստրիական նման կազմակերպություն ոչ մի տեղ գրանցված չէր: Ինչեւէ, գործն արդեն արված էր: «Երեւան» հյուրանոցը իր ողջ տարածքով ռեստորան, վարսավիրանոց, փոստի բաժանմունք, օժանդակ եւ ուսկյա իրերի խանութները առանց համաձայն ընդունման ակտի վարձակալությամբ տրվեց մի ձեռնարկողի, որը պարտավորվեց շենքը վերանորոգել եւ դարձնել «հինգաստղանի» հյուրանոց: Կնքվել էր մի պայմանագիր, որի ոչ մի կետը չէր համապատասխանում իրավական նորմերին:

Վարձակալողի պարտավորությունները խախտվեցին այնքանով, որ հյուրանոցը վերջնականապես կորցրեց իր ինչ թե շատ պահպանված բարվոք տեսքը, անհետացավ հյուրանոցի ողջ գույքը՝ կահույքը, գորգերը, արժեքավորները, մի խոսքով այն ամենը, ինչ կար շենքի ներսում:

Համբարձում Գալստյանին փոխարինեց Վահագն Խաչատրյանը, որը կարեւորեց հարցը, պարտավորվեց իրավացի լուծում գտնել եւ արագացավ վերաբերմունք ցուցաբերել: Սակայն հարցը լուծվեց այնքանով, որ որոշ խանութներ վերադարձվեցին տերերին եւ շենքին էլ տնօրեն նշանակվեց:

Առաջին անգամ չէ, որ խոսվել է այս թեմայի շուրջ, 1991-93 թ. նույնիսկ հարցը բարձրացվեց Գերագույն խորհրդում, բայց...

Հուսանք, որ գոնե ներկայիս մարզպետ-քաղաքապետի հանձնարարականով անհրաժեշտ միջոցներ կձեռնարկվեն շենքը անմխիթար վիճակից դուրս բերելու, վերականգնելու եւ իր նախնական նպատակով օգտագործելու համար:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ

«ՏԱՐԳ»-ը գյումրեցիներից փողերը հավաքեց ու անհետացավ

ԳՅՈՒՄՐԻ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «ՏԱՐԳ» ՍՊԸ-ի անվեր ծանելի անունը արտաբերելիս, տասնյակ գործազուրկ գյումրեցիների մեջ արթնանում են տխուր հուշեր: Օրեր շարունակ տեղի «Շանթ» հեռուստաընկերության գովազդից ոգեւորված, նրանք փնտրում էին «Դվին» հյուրանոցը, ուր տեղավորված էր «ՏԱՐԳ»-ի Գյումրիի մասնաճյուղը: Ի դեպ, հյուրանոց հորջորջվածը սոսկ տնակներից կազմված փոքրիկ համալիր է: «ՏԱՐԳ»-ը ԱՊՀ-ի երկրներ եւ արտասահման աշխատանքի էր հրավիրում բարձրորակ շինարարների, այստեղ կնքվում էին պայմանագրեր, մուծվում փոխադրավարձեր, նշվում ժամկետներ: Ու մի օր էլ լավ վարձատրվող աշխատանք ակնկալող գյումրեցիները «օֆիսը» փակ գտան, իսկ աշխատակիցները, որոնց միայն անուններով գիտեին, չկացել էին: Միակ վկան հավաստահին է, որը ծագիտ է եղել նրանց: Երեւանյան փնտրումները եւս արդյունք չտվեցին: 60 քաղաքացիներ, որոնք «ՏԱՐԳ»-ին են մուծել 50-60 հազար դրամ, եւ այժմ դատարկ գրպանով դեգերում են քաղաքում, իշխանություններին են դիմել ճարահատ գործարարներին գտնելու հույսով: Նրանց իրական թիվը դեռեւս պարզված չէ, եւ վերջին խումբը պատկանում է իրավապահ մարմիններին:

Սեւանից ձուկ որսալու համար պետք է ունենալ թույլտվություն

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ կառավարությունում հաստատվել է ՀՀ բնության եւ ընդերքի նախարարության կողմից մշակված Սեւանա լճում արդյունագործական ձկնորսությամբ զբաղվելու նոր կարգ: Ըստ նախարարության վարչության պետ Սերգեյ Շաղիկյանի, նոր կարգի համաձայն՝ լճում ձկնորսությամբ կարող են զբաղվել տնտեսավարող բոլոր սուբյեկտները՝ անկախ սեփականության ձեւերից: Վարչության պետի ասելով, այս կարգի մշակման նպատակն է կառավարելի դարձնել արդյունագործական ձկնորսությունը եւ միաժամանակ կանխել ապօրինի ձկնորսությունը: Արդյունագործական ձկնորսությամբ զբաղվելու համար քաղաքացին ՀՀ բնապահպանության եւ ընդերքի նախարարությունից պետք է ստանա թույլտվություն, որի համար կվճարի տուրք, իսկ հետագայում եկամուտներից կմուծի շահութահարկ: Մոտ ապագայում, ըստ պրն. Շաղիկյանի, կմշակվի նաեւ սիրողական ձկնորսությամբ զբաղվելու կարգը:

Գիտնականներն առաջարկում են երկրաշարժերի կանխատեսման համակարգ

Ռուսաստանի ԳԱ երկրաֆիզիկայի միացյալ ինստիտուտում մշակվել է երկրաշարժերի օպերատիվ կանխատեսման եղանակ, որը թույլ է տալիս աղետից մի քանի ժամ կամ տասնյակ ժամեր առաջ նախազգուշացնել դրա մասին: Տարերային աղետի նախօրեին ծագող էլեկտրամագնիսական ճառագայթման չափման վրա հիմնված եղանակն արդեն ստուգված է Ռուսաստանի տարածքում եւ արտասահմանում բազմաթիվ երկրաշարժերի ընթացքում: 1988 թ. Սպիտակի երկրաշարժից 16 ժամ առաջ սարքերն արձանագրել էին մոտալուտ վտանգը, սակայն կանխատեսման ծառայության բացակայությունը թույլ չէր տվել գործնական մի քայլեր ձեռնարկել: Տոկիոյի մոտակայքում տեղակայված սլիչի սարքերակներից մեկը Ճիկոսանի 1994 թ. երկրաշարժից 4,5 ժամ առաջ արձանագրել էր վտանգը: Այս տարի ծրագրվում է պատրաստել սերիական սարքերի փոքր

ծանմուշներ, որոնք կարող են կիրառվել սեյսմիկ վտանգի վերահսկման նպատակով:

«ԻՐԵՍՏԻՅԱ» ԲՅՈՒԼԵՏԻՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ՂՈՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակները ՊՕՂՈՍ ՂԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պատկանում է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Պարոն Աստրյան, այսօր հանրապետությունում միանշանակ չեն ընդունվում կառավարման կառուցվածքային նոր փոփոխությունները: Ձեր կարծիքով ինչի՞ց են բխում դրանք, եւ ի՞նչ կտան մասնավորապես Տավուշի մարզին:

– Ժողովրդավարության հաղթանակից հետո երազում էինք, որ մեր պետությունը կայանա: Դրա համար անհրաժեշտ էին բազմաթիվ է, պետք է հաղթահարել բոլոր խոչընդոտներն ու վերակառուցել տնտեսությունը, ամենուրեք ապահովելով գործունեության բավարար ոլորտ: Լուրջ ուշադրություն կդարձվի նաեւ սեփականաշնորհված օբյեկտների գործունեությունը վերահսկելու, համակարգելու, ինչպես նաեւ գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպման հիմնահարցերին:

– Ի՞նչ սկզբունքներով եք ձեւավորելու մարզպետարանը:

րենք պետք է լինենք մարզի տարածքի բոլոր կազմակերպությունների, հիմնարկ-ձեռնարկությունների համար, անկախ նրանցից, թե նրանք ինչ կարգավիճակ ունեն:

– Սահմանադրությամբ նախատեսվում է, որ տեղերում իշխանությունը իրականացնելու են համայնքները: Տավուշի, Նոյեմբերյանի, Իջեւանի նախկին շրջանները մարզպետարանում ունենալու՞ են իրենց իշխանության ներկայացուցիչները: Այդ առումով ո-

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԻՄԱՆԿԱՐ

Պավել Աստրյան կամ հարափոփոխ «կուսակցականը»

«Ազնվորեն ծառայել եմ կոմունիստներին, այսօր ռամկավար-ազատական (լիբերալ-դեմոկրատական) եմ, բայց ավելի շատ համակրում եմ ՀՀՇ-ին...»

Մեզանում քիչ չեն հարափոփոխ կուսակցականները, կուսակցությունից կուսակցություն թափառող մարդիկ, որոնց ամենավառ օրինակներից կարող է համարվել Տավուշի մարզպետ Պավել Աստրյանը: Արմենպրեսին տված եւ ստորեւ հրապարակվող իր հարցազրույցում նա բացեիբաց, նույնիսկ հպարտությամբ է խոստովանում այդ մասին. «Ի բերանոյ քումմէ դատեցայ», պիտի ասեր գրաբարի ուսուցիչը: Նա, օրինակ, չի թաքցնում, որ ներկայումս լինելով մի «կուսակցության» անդամ, ավելի շատ համակրում է մի այլ կուսակցության եւ, տակավին, կցանկանար ապագայում էլ մաս կազմել դեռեւս չստեղծված մի ուրիշ կուսակցության: Նա միայն երկու բան չի խոստովանում. առաջին՝ որ ինքը եղել է նաեւ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության (ՀՌԱԿ) անդամ, եւ երկրորդ՝ որ ինքը անդամագրված լինելով հանդերձ տարբեր կուսակցությունների, մնացել ու մնալու է «Իշխանական տաշտի» կուսակցության անդամ:

գործոններ: Այսօր աստիճանաբար մեր պետությունը կայանում է: Ժողովրդավարական պետության ստեղծման ճանապարհին անցյալ տարի անցել ենք լուրջ հաջողություններ: Կազմավորվել է Ազգային ժողովը, հանրաքվեով ընդունվել է Սահմանադրությունը, ձեւավորվել է Սահմանադրական դատարանը, նշանակվել են ժողովրդական դատավորները, նաեւ մարզպետները: Կառավարման նոր կառուցվածքի ստեղծումը բխում է Սահմանադրությունից, կյանքի պահանջներից: Եւ հետո, պետք չէր, որ մեր փոքրիկ Հայաստանում տեղերում կառավարումն իրականացվեր ուռճացված ապարատներով: Հիմա, երբ մենք անցնում ենք մասնավոր սեփականության, առավել եւս անհրաժեշտ է դառնում կառավարման նոր կառույցների ստեղծումը: Իսկ որոշ «վայ» հայրենակիցներ եւ ընդդիմադիրներ, հակառակը ոլորելով, ցանկանում են պետության կառուցման գործընթացը կասեցնել, ինչն անհիմն է, նրանց չի հաջողվի: [illegible] կյանքի տարբեր բնագավառներում տեղի ունեցող բարեփոխումները, այնպես էլ վարչատարածքային այս նոր բաժանումն, առաջին հերթին, բխում են պետության կայացման եւ մեր ժողովրդի շահերից: Ելնելով նրանից, որ Տավուշը սահմանամերձ տարածաշրջան է, մարզպետարանի առաջնահերթ խնդիրներից մեկը պետք է լինի մարզի սահմանների պաշտպանության ամրապնդումը: Նպատակադրված գործունեությունը կծավալվի նաեւ մարզի բնակչության սոցիալական, կենցաղային հարցերը բարելավելու ուղղությամբ: Հոգատարություն կցուցաբերվի Հայաստանի սահմանների պաշտպանության ժամանակ զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին: Ի դեպ, այդ նպատակով մարզպետարանում արդեն ստեղծվել է համամարզային օգնության ֆոնդ: Եւ, որ ամենակարեւորն

– Մարզպետարանը հիմնականում կձեւավորվի Նոյեմբերյանի, Իջեւանի, Տավուշի նախկին շրջխորհուրդների գործկոմների եւ Դիլիջանի քաղխորհրդի գործկոմի աշխատակազմերի կադրերով: Թեեւ մարզում մասնագիտական կադրերի պակաս է զգացվում, այնուամենայնիվ մենք ուղիներ կփնտրենք մարզպետարանի 20 բաժիններն իրենց գործին գիտակ մարդկանցով համալրելու համար: Կադրերի ընտրության գործում, բնականաբար, առաջնությունը կտրվի Իջեւանի կադրերին, բայց իմ նպատակն է նախկին շրջաններից եւ Դիլիջան քաղաքից մարզպետարանի կազմում ընդգրկել առնվազն 2-3 ներկայացուցիչ: Մարզպետարանը կունենա իր խորհուրդը: Յուրաքանչյուր ամիս կգումարվի խորհրդի երկու նիստ: Խորհրդի որոշումները o-

րեն՝ կառույց նախատեսվու՞մ է:

– Մինչ այս տարվա նոյեմբերի 10-ը քաղաքային եւ գյուղական խորհուրդների գործկոմները կշարունակեն իրենց գործունեությունը: Տեղական իշխանության մարմինների ընտրությունների ավարտվելուց հետո, կընտրվեն քաղաքապետեր եւ համայնքների ավագանի: Իսկ կառավարության որոշումով արդեն իսկ լուծարված շրջխորհուրդների գործկոմների փոխարեն լինելու են Նոյեմբերյանի եւ Բերդի հիմնարկ-ձեռնարկությունների եւ գյուղական խորհուրդների աշխատանքը համակարգող բաժիններ: Ընդ որում, այդ կառույցը չի լինի Իջեւանում, քանի որ մարզպետարանը գործելու է Իջեւանի վարչական կենտրոնում: Առանց կառավարման միջանկյալ այդ օղակների անհնարին է ուղիղ կապ հաստատել մարզպետարանի եւ գյուղական համայնքների միջեւ: Այդ ինստիտուտը կգործի անցման շրջանում, իսկ հետագայում կյանքը ցույց կտա: Նման մոտեցումը բխում է սահմանադրական զուտ առանձնահատկություններից:

– Պատկանու՞մ եք որեւէ կուսակցության: Ազգային ժողովում որեւէ խմբակցության անդա՞մ եք: Ինչպիսի՞ քաղաքական աշխարհայացք ունեք:

– Եղել եմ նախկին կոմունիստական կուսակցության անդամ եւ ազնվորեն ծառայել այդ կուսակցությանը: Ժողովրդավարության հաղթանակից հետո նվիրվել եմ մեր պետության կայացմանը: Հանրապետության անկախության ջատագովն եմ: Ռամկավար ազատական (լիբերալ-դեմոկրատական) կուսակցության անդամ եմ, բայց ավելի շատ համակրում եմ այսօրվա իշխող կուսակցությանը՝ ՀՀՇ-ին եւ ընդգրկված եմ «Հանրապետություն» միավորումում: Հետագայում, երբ Հայաստանում ստեղծվի «Հանրապետականներ» կուսակցությունը, կանդամագրվեմ նրան:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՐՑԱԳԱՆՔ

Վանի ինքնապաշտպանության 100-ամյակը՝ արժանավոր հոբելյան

Հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարի յուրաքանչյուր դրվագ պետք է անմոռաց մնա հասարակության, մանավանդ երիտասարդ սերնդի հիշողության մեջ: Նաեւ այս տեսանկյունից՝ վերին աստիճանի կարեւոր են համարում Վանի Մեծ Դեպքի՝ 1896 թվականի ինքնապաշտպանության 100-ամյակի տոնակատարությանը, որի նախաձեռնությամբ «Ազգ» թերթի փետրվարի 21-ի համարում հանդես են եկել «Վասպուրական» հայրենակցական միության նախագահ Լեւոն Միրիջանյանը եւ «Վասպուրականի նոր սերունդ» հայրենակցական միության նախագահ Մարինե Վահրադյանը:

Պատմական նշանակության հոբելյանը բոլոր սերունդների մասնակցությամբ նշելը գնահատանքի ու մեծարման արժանի տուրք է հիշատակին այն խիզախների, որ 100 տարի առաջ ինքնապաշտպանության գաղափարը իրականություն դարձրին՝ բուռն բռնակալության պայմաններում բարձր պահելով հայ ժողովրդի ոգին:

Հանդիսանալով «Վասպուրական» հայրենակցական միության հիմնադիրներից մեկը, ես կոչ եմ անում ոչ միայն մեր հայրենակից վասպուրականցիներին, այլեւ բոլորին՝ լայնորեն նշել 1896 թվականի Վանի ինքնապաշտպանության 100-ամյակը, միջոցառումներ կազմակերպել ոչ միայն մայրաքաղաքում, այլեւ հանրապետության մարզերում ու քաղաքներում:

ԴԵՐԵՆԻԿ ՄԱՐՈՅԱՆ,
ծնված 1912 թ., Վան

Սումգայիթի ոճիրի կազմակերպիչները մինչ այժմ անպատիժ են

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՏ-ԱԼ: Մոսկվայում Սումգայիթի ողբերգության 8-րդ տարելիցը նշելու սգո միջոցառումներ անցկացնելու նախաձեռնությամբ հանդես էր եկել տեղի համայնքային կազմակերպության խորհուրդը: Սուրբ Հարություն եկեղեցու բակում գտնվող Սումգայիթի զոհերի հուշարձան-խաչքարին ծաղկեպսակներ դրեցին Մոսկվայի հայկական համայնքի եւ ՀՅԴ ներկայացուցիչները: Դրան հետեւեց սգո հանրահավաք, որին մասնակցեցին մոտ 50 մոսկվահայեր եւ Սումգայիթից ու Բաքվից փախստականներ: Մոսկվայում Ղարաբաղյան շարժման հիմնադիր եւ «Ղարաբաղ» կոմիտեի առաջնորդ Կորյուն Նահապետյանն ասաց, որ ողբերգությունից 8 տարի անց հայությունը ցավով արձանագրել է, որ մարդկության դեմ այդ ոճրի իսկական կազմակերպիչները մինչ այժմ պատիժ չեն կրել: Ավելին՝ միտք էլ չունեն ճանաչելու իրենց մեղքը: Հայտնի նկարչի ու հասարակական գործչի ասելով, ռուսահայության եւ անձամբ իր մոտ կան բազում, այդ թվում գաղտնի, փաստաթղթեր, որոնք մերկացնում են Գորբաչովին եւ Քաղբյուրոյի մի շարք անդամներին: Սակայն, Կ. Նահապետյանի խոսքերով, «ոչ Հայաստանի ղեկավարությունը, ոչ էլ խորհրդային հայկական կազմակերպությունները շահագրգռվածություն չեն ցուցաբերում Սումգայիթի ոճրի մեղավորներին համայն հայության եւ միջազգային հանրության դատաստանին հանձնելու մեջ»: Մոսկվայի ՀՅԴ ներկայացուցիչ Ելենա Թոփչյանը իր ելույթում կարծիք հայտնեց, որ Սումգայիթի մասին խոսելիս անհրաժեշտ է միշտ հիշել, որ ցեղասպանության այդ գործողության անպատիժ մնալու հանգամանքը բերեց տասնյակ նոր մեծ ու փոքր սումգայիթների: Մոսկվայի հայկական համայնքի խորհրդի անդամ Մանվել Դոմբացյանը հայտնեց, որ սումգայիթյան ջարդերի կազմակերպիչների դեմ դատավարություն նախաձեռնելու համար փաստաթղթերից բացի անհրաժեշտ են նաեւ լավ փաստաբաններ, խոշոր դրամական միջոցներ ու տասնյակ կամավոր օգնականների բազմամսյա, իսկ գուցե նաեւ բազմամյա ջանքեր: Նա կոչ արեց մոսկվահայությանը զգոն լինել, որովհետեւ իշխանության վերադառնալով, համայնավարները կշարունակեն իրենց ավանդական հակահայկական քաղաքականությունը: Երբ Զյուգանովը գա իշխանության, սումգայիթները կարող են կրկնվել, ասաց նա, արտահայտելով հավաքվածների մեծամասնության կարծիքը: Հանրահավաքին ներկա էին Համաշխարհային հայկական ասամբլեայի 2 փոխնախագահներ, որոնք հրաժարվեցին ելույթ ունենալ:

Նկատելի աճ ԼՂՀ արդյունաբերությունում

«Այսօրվա դրությամբ, ԼՂՀ արդյունաբերության համակարգի ձեռնարկությունների թիվը հասել է 35-ի», այս մասին լրագրողներին տեղեկացրեց ԼՂՀ արդյունաբերության նախարար Գուրգեն Ներսիսյանը: Նրա խոսքերով, 1995 թ-ին արդյունաբերական ձեռնարկությունները գերազանցապես աշխատել են դժվար պայմաններում, ինչը կապված էր էներգակիրների, դրսից ներկրվող հումքի ծավալների խիստ նվազման եւ այն բանի հետ, որ ավերված արտադրական կարողությունների մի զգալի մասը դեռեւս չի վերականգնված: Երբ դրան ավելացնենք ֆինանսանյութական սուղ միջոցները, կարծում եմ՝ պատկերն ավելի պարզ կդառնա, ասաց նախարարը: Այնուամենայնիվ, ըստ Ներսիսյանի, որոշակի աշխատանք կատարվել է, արձանագրվել են արդյունքներ, որոնք ի ռավիճակից ելնելով, կարելի է բավարար համարել: 1995 թ-ին ԼՂՀ ձեռնարկությունները թողարկել են 767 մլն 975 հազար դրամի ապրանքային արտադրանք, որը 271.8 մլն-ով գերազանցում է նախորդ տարվա ցուցանիշը:

Արտադրածավալների նկատելի աճ է արձանագրվել էլեկտրատեխնիկական գործարանում, կահույքի ֆաբրիկայում, Ստեփանակերտի կոնդենսատորների գործարանում, շինանյութերի կոմբինատում եւ այլ ձեռնարկություններում:

Ըստ Գուրգեն Ներսիսյանի, որոշակի առաջընթաց է արձանագրվել նաեւ արտադրանքի իրացման բնագավառում: 1995-ին իրացվել են 771 մլն 889 հազար արդյունաբերական ապրանքներ: Նախարարի վկայությամբ, այդ ցուցանիշների գծով նախորդ տարվա փաստացի մակարդակը գերազանցվել է 55 մլն 746 հազար դրամով:

[illegible]

ԳՅՈՒՄՐԻ

Ուշանում են նաեւ նպաստները

Գյումրիի քաղաքային սոցիալական ապահովության բաժինը թոշակային նոր օրենքից բխող վերահաշվարկները սահմանված ժամկետում կատարելու համար աշխատում է առանց հանգստյան օրերի: Ըստ բաժնի վարիչ Սամվել Ձանոյանի հրապարակած տվյալների, քաղաքում այսօր կա 4651 թոշակառու, որոնցից տարիքային աշխատանքային թոշակառու են 24176-ը: Արտոնյալ պայմաններով թոշակ է ստանում 2161, երկարամյա ծառայության՝ 1696 մարդ: Մյուս խմբերը կազմում են հաշմանդամ, կերակրողին կորցրած, ծերության սոցիալական եւ հաշմանդամության սոցիալական կենսաթոշակառուները: Ինչպես հայտնի է, կառավարության որոշմամբ, հունվարի 1-ից ամենամսյա պետական նպաստ է վճարվելու ընդհամենը մինչեւ 6 տարեկան երեխաներին: Ս. Ձանոյանը նշում է, որ եթե մինչեւ դեկտեմբերը ներառյալ իրենք սպասարկում էին 18800 նպաստառու երեխայի, ապա այժմ այդ թիվը կազմում է 11826: Քաղաքում կան նաեւ ավելի քան 11 հազար այլ նպաստառուներ, որոնցից 1122-ը միայնակ մայրեր են: Սակայն բաժնի վարիչի վկայությամբ միայն դեկտեմբեր ամսվա նպաստի պարտքը կազմում է 32 մլն դրամ, որը դեռ չի ստացվել:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հայ կյանք

– Ի՞նչ միտի՞ն է լինելու մարզպետարանը, ի՞նչ է նախատեսվում մարզպետարանի ներքին կառուցվածքի նախագծով:

– Ըստ Հայաստանի նախագահի հրամանագրի, մարզպետարանը կազմված է մարզպետի տեղակալից, խորհրդարից եւ բաժիններից: Մարզպետի տեղակալներին նշանակում է վարչապետը՝ խորհրդակցելով մարզպետի հետ, իսկ խորհրդարին նշանակում է մարզպետը: ՀՀ նախագահի հրամանագրով սահմանված են նաեւ այն ոլորտ-ձանագրված՝ հիմնական (վարչական շենքեր եւ այլն) եւ շրջանառու (ֆինանսներ եւ այլն) միջոցները հանձնվելու են մարզպետարաններին: Նախնական քննարկումներից հետո, ակնհայտ է դարձել, որ շրջգործկոմների լուծարումից հետո, շուրջ 30-40 տոկոսով կկրճատվեն այն ծախսերը, որոնք նախկինում կատարվում էին: Մնացած ֆինանսական հարաբերությունները կարգավորվում են 1996 թ.-ի բյուջեի մասին օրենքով:

– **Ինչպե՞ս է կարգավորվելու շրջգործկոմների այն աշխատողների** կարծիքը: Ինչպես հայտնի է, համայնքային ընտրությունները նախատեսված են նոյեմբերի 10-ին:

– **Քանի՞ համայնքի է բաժանվելու Հայաստանը եւ ի՞նչ է արվելու մինչ այդ ընտրությունները:**

– Ըստ վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքի, Հայաստանում կա 999 բնակավայր, 919 համայնք, որից 872-ը՝ գյուղական, իսկ 47-ը՝ քաղաքային, եւ մեկը՝ Երեւանը, մարզի կարգավիճակ ունեցող քաղաք: Երեւան քաղաքն իր ներքին ունենալու է թաղային համայնքներ, որոնց միջոցով էլ իրականացվելու

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ռուբեն Բաբայան. «Մարզպետարանների ձեւավորումից հետո 30-40 տոկոսով կկրճատվեն նախկին ծախսերը»

Համայնքային ընտրությունները՝ նոյեմբերի 10-ին

Հայաստանի տարածքային կառավարման գծով նախարար Ռուբեն Բաբայանի գլխավորությամբ սկսվել են մարզպետարանների ձեւավորման քննարկումները, որոնց մասնակցում են նաեւ նոր նշանակված մարզպետները: Թե ինչպես է ընթանում այդ գործընթացը, փորձեցինք պարզել պրն. Բաբայանի հետ, որը նաեւ կառավարական լուծարքային հանձնաժողովի նախագահն է, կարճ զրույցի միջոցով:

ները, որոնցում մարզպետները իրականացնելու են կառավարության տարածքային քաղաքականությունը: Դրանք են ֆինանսները, տարածքային զարգացումը, քաղաքաշինությունը, կոմունալ տնտեսությունը, տրանսպորտն ու ճանապարհաշինությունը, կրթությունը, առողջապահությունը, սոցիալական պաշտպանությունը, մշակույթը, սպորտը, բնությունը եւ շրջակա միջավայրի պահպանությունը: Տեղակալների եւ խորհրդարների նշանակումից հետո առաջնային է դառնում մարզպետարանի կառուցվածքի, հաստիքացուցակի եւ կանոնադրության հաստատումը: Հրամանագրի համաձայն, կառուցվածքն ու հաստիքացուցակը հաստատում է վարչապետը, իսկ կանոնադրությունը՝ կառավարությունը: Այժմ, օգտվելով այդ նախագծերից, մարզպետները պետք է մեկ շաբաթվա ընթացքում հաստատման ներկայացնեն իրենց մարզպետարանների կանոնադրությունները: «Տեղական ինքնակառավարման, տարածքային կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների հարաբերությունների կարգավորման մասին անցումային դրույթներ» ՀՀ օրենքին համապատասխան, գյուղական եւ քաղաքային գործադիր կոմիտեները կշարունակեն իրականացնել օրենքով սահմանված իրենց լիազորությունները: Իսկ շրջանային եւ Երեւանի քաղաքային խորհուրդների գործադիր կոմիտեները լուծարվում են մարզպետարանների ձեւավորումից հետո: Այս գործընթացը ապահովում է կառավարական լուծարքային հանձնաժողովը, իսկ բոլոր շրջանային խորհուրդների գործադիր կոմիտեներում ստեղծվելու են լուծարքային ենթահանձնաժողովներ՝ մարզպետարանների բաժինների վարիչների գլխավորությամբ, Երեւանում քաղաքապետի տեղակալի գլխավորությամբ: Այդ հանձնաժողովներն էլ կազմակերպելու են գործադիր կոմիտեների գույքագրման, պահպանման եւ մարզպետարաններին հանձնման աշխատանքները՝ մինչեւ կառավարության կողմից վերաբաշխումը: Լուծարքային հանձնաժողովները պետք է ապահովեն նաեւ աշխատանքից ազատման ենթակա աշխատողների օրենսդրությամբ սահմանված աշխատանքային իրավունքների ու երաշխիքները:

– **Կառավարությունը հավանաբար է, [illegible] անցումային փուլում ինչ[illegible]ներ կլինեն, այլ կերպ [illegible] կկազմի ֆինանս[illegible] [illegible]:**

– [illegible] ընթացքում աշ-րի ճակատագիրը, որոնք կրճատման կենթարկվեն:

– Նրանց իրավունքները կկարգավորվեն աշխատանքային օրենսդրությամբ: Նախատեսված է մարզպետարանների ձեւավորման ընթացքում հիմնականում աշխատանքի ընդգրկել նախկին շրջգործկոմների աշխատակիցներին: Փորձված մասնագետներ կան, որոնց նույնպես կախարմար է ընդգրկել մարզպետարանների կազմում: Առաջարկվել է ուսումնասիրել այդ մարդկանց անձնական գործերը: Իսկ կրճատվածները, հնարավորության դեպքում, աշխատանքի կանցնեն մարզային ենթակայության ձեռնարկություններում եւ կազմակերպություններում:

– **Մարզպետարանների կառուցվածքում ի՞նչ է նախատեսվում:**

– Որոշակի անցումը սահուն լինի, մարզպետարանների կառուցվածքում կլինեն նաեւ տարածքային կառավարման բաժիններ, որոնք զբաղվելու են նախկին շրջանի տարածքի խնդիրներով:

Մարզպետարանների կանոնադրությունը եւ կառուցվածքը հաստատելուց հետո, մարզպետները պետք է հաստատեն բաժինների կանոնադրությունները, որով կհստակեցվի, թե բաժինը ինչպես է իրականացնելու իրեն վերապահված ֆունկցիաներն ու խնդիրները: Այս առումով նպատակն է, որոշակի պետական կառավարման մարմինների փոխհարաբերությունները ավելի հստակեցվեն, եւ տարանջատվեն տեղական ինքնակառավարման եւ պետական կառավարման մարմինների իրավասությունները: Ինչ վերաբերում է տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքի նախագծին, ապա այն քննարկվել է ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովում, որի վերաբերյալ կառավարությունը տվել է իր է տեղական ինքնակառավարումը: Նախատեսվում է մինչեւ ընտրությունները հանդիպումներ կազմակերպել յուրաքանչյուր մարզում գյուղական եւ քաղաքային խորհուրդների գործադիր կոմիտեների նախագահների հետ: Կներկայացվեն տարածքային կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման համակարգի վերաբերյալ տեղեկություններ, կպարզաբանվի քաղաքականությունը:

– **Մարզպետները ունենալո՞ւ են ժամուլի խորհրդարներ եւ ինչպե՞ս է իրականացվելու ժամուլ-մարզեր կապը:**

– Նախ նպատակ կա յուրաքանչյուր մարզում մարզային հեռուստատեսություն, ռադիո եւ մամուլ ստեղծել, որը բոլոր կսա բնակչությանն ավելի շատ տեղեկություններ հաղորդել: Իմ խորին համոզմամբ, ամեն ինչի հիմքում պետք է դրվի ճիշտ եւ ժամանակին լրատվության տարածումը: Այստեղ մեծ պետք է լինի պետական եւ ոչ պետական մամուլի դերը: Բացի այդ, մարզպետարանների կառուցվածքում նախատեսվում է լրատվության բաժին ստեղծել: Դրանց ձեւավորումից հետո, մամուլի ներկայացուցիչները կարող են ստանալ մարզի վերաբերյալ տեղեկություններ ասանձալ այդ բաժնից: Այս քայլը նպատակ է հետապնդում ավելի լավ պարզաբանել մարզում գոյություն ունեցող խնդիրները, վերհանել դրանք եւ՝ ծրագրերի ու կատարված աշխատանքի վերաբերյալ լրատվություն հաղորդել:

– **Ո՞վ է համակարգելու մարզպետների աշխատանքը եւ ի՞նչ հարաբերությունների մեջ են լինելու նրանք իրավապահ մարմինների հետ:**

– Մարզպետներն իրենց աշխատանքը կազմակերպելու են համապատասխան ոլորտի՝ օրինակ ֆինանսների, կրթության, առողջապահության եւ այլ նախարարությունների հետ: Տարածայնությունների կամ ծագած խնդիրների դեպքում, իմ կողմից հարցը կուսումնասիրվի եւ առաջարկություն կներկայացվի վարչապետին: Ինչ վերաբերում է իրավապահ մարմիններին, ապա, ըստ ՀՀ նախագահի հրամանագրի, մարզպետները համակարգելու են ազգային անվտանգության, ներքին գործերի, կապի, էներգետիկայի, առեւտրի եւ սպասարկման ոլորտների, հարկային, արտաքին տրանսպորտի եւ քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտներում հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային գործունեությունը:

ԳԱՅԱՆԵ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Համալսարանի գրադարանը կզինվի ամենաարդիական տեխնիկայով եւ կկոչվի Սարգիս եւ Մարի Իզմիրլյանների անունով

Այդ մասին մեզ հաղորդեց երկուշաբթի օրը խմբագրություն այցելած ժնեւահայ հայտնի հասարակական գործիչ, բանաստեղծ, «Ալիմանդա» անեւտրական խոշոր հաստատության ընկերություններից մեկի տնօրէն պարոն Հակոբ (Ժակ) Սարգսյանը, որն այդ ազնիվ ու բազմախորհուրդ առաքելությամբ էլ ժամանել էր Երեւան, համակարգչային տեխնիկայի անգլիացի մի մասնագետի ընկերությամբ: Այդ առնչությամբ զրուցեցի նաեւ Երեւանի պետական համալսարանի գիտական գրադարանի տնօրէն Վարդգես Ասլանյանի հետ:

Տեղեկությունների համաձայն, գրադարանն այժմ ունի մոտ երկու միլիոն միավոր գիրք (ներառյալ պարբերական մամուլը), որը տեղավորված է մոտ 10 հազար քմ տարածքում, որտեղ աշխատում են 110 գրադարանավարներ: Բացի ընդհանուր հարկի գրապահոցից գործում են չորս մեծ ընթերցասրահներ (ըստ գիտությունների բնույթի), որոնք համապատասխան կահավորման դեպքում կարող են միանգամից ընդունել հազար ընթերցողի, եւ մոտ քառասուն աշխատասենյակներ՝ պրոֆեսորադասախոսական կազմի համար:

Վերոհիշյալ առեւտրական հաստատության նախագահ, պարոն Տիգրան Իզմիրլյանի հատկացրած մեկ միլիոն դոլլարով նախատեսվում է ամբողջովին արդիականացնել Պետհամալսարանի գրադարանը, ստեղծելով համակարգչային տեխնիկայի վերջին նորություններով հագեցած համակարգ, որը պետք է հնարավորություն ընձեռի մի կողմից անմիջական կապ հաստատելու քաղաքի նման տեխնիկական հագեցվածություն ունեցող այլ գրադարանների եւ մյուս կողմից Ինտերնետի միջոցով նաեւ աշխարհի տարբեր համալսարանների ու գիտական օջախների գրադարանների հետ: Գումարն ամբողջությամբ ի պահ է դրված ՀԲԸՄ-ում, որն էլ պահանջագրերի ներկայացնելու դեպքում համապատասխան գումարներ է բաց թողնելու անհրաժեշտ գույքը ձեռք բերելու համար: Գումարի մի մասն անձեռնմխելի պետք է լինի, որպեսզի տոկոսների հաշվին հնարավոր լինի հետագայում վերանորոգումներ կատարել, կամ ձեռք բերել անհրաժեշտ պահեստամասեր:

Բարեսիրական առաքելությամբ Երեւան ժամանած մեր հյուրը՝ պարոն Սարգսյանը հավաստիացրեց, թե մոտ երեք ամսվա ընթացքում պետք է ավարտվեն հիմնական կահավորանքի առաքման ու տեղադրման աշխատանքները, որից հետո գրադարանը, ի երախտագիտություն, պետք է կոչվի բարերարի ծնողների՝ Սարգիս եւ Մարի Իզմիրլյանների անունով: Պաշտոնական բացումը հավանաբար տեղի կունենա մայիսի 28-ին, բարերարի եւ նրա ընտանիքի ներկայությամբ:

Խոսելով Շվեյցարիայի եւ տեղի հայկական համայնքի մասին, հարգարժան զրուցակիցս նշեց, որ գեղատեսիլ Ալպերում ծվարած երկիրը առանձնահատուկ պետություն է՝ բաղկացած վարչական 26 կանտոններից, որի 7 մլն բնակչության 70 տոկոսը գերմանախոսներ են, 18 տոկոսը՝ ֆրանսախոսներ, 10 տոկոսը՝ իտալախոսներ: Կան նաեւ 2-3 տոկոսի հասնող փոքրամասնական այլ համայնքներ (ռետոռոմանացիներ, եւ այլն): Օրենսդիր իշխանության բարձրագույն մարմինը (ֆեդերալ ժողով) երկպալատ խորհրդարանն է (ազգային խորհուրդ, կանտոնների խորհուրդ): Գործադիր իշխանության բարձրագույն մարմինը կառավարությունն է (ֆեդերալ խորհուրդ): Բոլոր տեսակի որոշումների ընդունմանը ժողովուրդը հանրաքվեների միջոցով ուղղակիորեն մասնակցում է:

Առաջին հայերը՝ մեծամասամբ առեւտրականներ, Շվեյցարիա են եկել XVII-XVIII դդ.: XIX դ. կեսերից հայ երիտասարդները, եկել են հիմնականում բարձրագույն կրթություն ստանալու նպատակով: Մեր դարաշրջանում Շվեյցարիա հաստատվողների առաջին ալիքը եկել է Ա. Համաշխարհային պատերազմից առաջ (Թուրքիայից), երկրորդը՝ Բ. Համաշխարհային պատերազմից հետո (Եգիպտոսից եւ Միջին Արեւելքի այլ երկրներից), իսկ երրորդ ալիքը՝ 70-ական թվականներից սկսած (հիմնականում Թուրքիայից): Ներկայումս մոտ 4500 հայեր են ապրում այնտեղ, հիմնականում գերմանախոս եւ ֆրանսախոս շրջաններում: Ժնեւում գործում է հայկական ուրույն ճարտարապետությամբ կառուցված եկեղեցին, որին կից հայկական արդիական կենտրոնն է: Այդտեղ էլ հաստատված է ՄԱԿ-ի Հայաստանի Հանրապետության ներկայացուցչությունը, որի բացումը մեծ երեւույթ էր գաղութի համար: Մինչ այդ հայկական պատմամշակութային հարցերն օտարներին ծանոթացնելու պարտականությունը բարեխղճորեն կատարել են համայնքի երեւելի անձնավորությունները, որոնց թվում նաեւ Հակոբ Սարգսյանը, որը 1980-ից ի վեր որպես ազատ դիտորդ մասնակցում է ՄԱԿ-ի փոքրամասնությունների ու մարդու իրավունքների հանձնախմբերի աշխատանքներին: Համայնքում ակտիվ գործունեություն են ծավալել ՀԲԸՄ-ի մասնաճյուղը, Շվեյցարիայի հայոց միությունը (որի նախագահությունը որոշ շրջան վարել է պարոն Սարգսյանը), նույն միության պարախումբը եւ եկեղեցական վարչությունը:

Նրանք մեծ դեր են խաղացել (ու շարունակում են խաղալ) օտար շրջանակներում հայկական դիմագծի ստեղծման, պահպանման ու բարելավման գործում:

Կենսագրական տվյալների թվում պարոն Սարգսյանը նշեց, որ նախկին սիրիահայ է: Ծնողները Կիլիկիայից են, Ամանոսի եւ Մուսա լեռան արանքում գտնվող փոքրիկ գյուղից: Լիբանանում, Սաուդյան Արաբիայում եւ Թունիսում իր պատանեկությունն ու երիտասարդությունն անցկացնելուց հետո, արդեն 25 տարի է, ինչ հաստատված է Ժնեւում: Ավարտել է Ժնեւի ամերիկյան համալսարանի վարչագիտության բաժինը: Գրական, հասարակական, քաղաքական եւ վերլուծական հոդվածներով հաճախ է աշխատակցում սփյուռքահայ պերբերին («Շիրակ» գրական հանդես, «Նոր օր» եւ այլն): Գրում է նաեւ բանաստեղծություններ: 1991 թվին հրատարակել է բանաստեղծությունների անդրանիկ ժողովածուն «Մկրտչի եզրին վրայ» խորագրով: Ամուսնացած է, ունի երկու որդի, որոնցից ավագը ֆիզիկայի բնագավառում դոկտորի աստիճանի է հասել եւ այժմ Օքսֆորդում հետազոտություններով է զբաղված: Կրտսերը շուտով ավարտելու է տեղի պոլիտեխնիկական համալսարանը:

ՀԱԿՈԲ ՕՀԱՆՅԱՆ

SARDARAPAT
Co. LTD
«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է
ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ
14 ՕՐ ԱՌԱՆՑ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԻ ԵՎ ՍՆՆԴԻ
ԱՐԺԵՔԸ 380 $ ՀԱՄԱՐԺԵՔ ԴՐԱՄՈՎ
Հասցեն. «Էրեբունի» հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 327 սենյակ
Հեռախոս 56.05.82

digitised by A.R.A.R.@

Երկուսուկես ժամ տեւած հանդիպման ավարտից հետո երկու ղեկավարների մասնակցությամբ տեղի ունեցավ համատեղ մամլո ասուլիս, որ առաջինը հայտարարությամբ հանդես եկավ Չիլլերը: Նա մասնավորապես ասաց. «Հաշվի առնելով ներկա ի-

կանցքի իր պարտականությունների կատարմանը»:

Բարօրություն կուսակցության նախագահ Նեջմեթթին Էրբաքանն անդրադառնալով Մայր հայրենիք-Ճշմարիտ ուղի կոալիցիային առնչվող խնդրին հայտարարեց. «Այդ կոալիցիան աշխատավոր ժողովր-

Մայր հայրենիք-Ճշմարիտ ուղի կուսակցություններից կազմավորված Anayol (Մայրուղի) կոալիցիային: Արա Էջեւիթն ասաց. «Լուրեր են տարածվել, որ նոր կառավարության կազմում նախարարական աթոռ է զբաղեցնելու նաեւ Ազգայնական շարժում կուսակցության նախա-

ԹՈՒՐՔԻԱ

Որքա՞ն կտեւի Ճշմարիտ ուղի եւ Մայր հայրենիք կուսակցությունների դաշինքը

Թուրքիայում կառավարական ճգնաժամը հաղթահարելու ուղղությամբ կատարվեց վերջին 2 ամսվա ամենանշանակալից իրադարձությունը: Նախարարների խորհրդում տեղի ունեցավ Ճշմարիտ ուղի կուսակցության նախագահ, վարչապետ Թանսու Չիլլերի եւ կառավարության կազմավորման հանձնարարականը ստացած Մայր հայրենիք կուսակցության նախագահ Մեսութ Յըլմազի վճռորոշ հանդիպումը:

ղադրությունն ու բարձր դասելով երկրի շահերը, մենք Մայր հայրենիք կուսակցության հետ 5 տարի ժամկետով կոալիցիոն կառավարություն կազմելու վերաբերյալ վերջնական որոշում կայացրինք: Կուսակցություններից յուրաքանչյուրը ներկայացրեց իր ծրագիրն ու նպատակները, որոնք ներառում են տնտեսությունից սկսած մինչեւ արդարադատություն ընկած բոլոր հարցերը: Առաջիկա 2 օրվա ընթացքում մեր կուսակցությունները կներկայացնեն կառավարության մեջ կառուցվածքային փոփոխություններ մշակելու իրենց նախագծերը, որոնք համակողմանի քննարկումներից հետո կմատուցվեն հանրությանը: Ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն առաջին 2 տարում վարչապետի պաշտոնը կզբաղեցնի Մեսութ Յըլմազը, հաջորդ 2 տարին Ճշմարիտ ուղի կուսակցության նախագահը, իսկ վերջին 1 տարին հաջորդաբար»:

Մեսութ Յըլմազը հայտարարեց. «Տիկին Թանսու Չիլլերի առաջնորդին միայն կավելացնեմ, որ ամենակարճ ժամանակահատվածում շփումներն ու քննարկումները կավարտվեն, եւ նոր կառավարությունը

ղի շահերի առումով որեւէ դրական առաջընթացի չի հանգեցնի: Այս փաստի նկատառմամբ ժողովուրդը շատ շուտով կարտահայտի իր վերաբերմունքը եւ այդ կոալիցիայի հիման վրա կազմավորված կառավարությունը երկար չի գոյատեւի: Այդ բոլորի արդյունքում Բարօրությունը կկազմի նոր կառավարություն»: Իսկ Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Էջեւիթը հայտարարեց, որ իրենք կաջակցեն

զահ Ալփարսլան Թուրքեշը: Մենք հայտարարում ենք, որ նման ծրագրին կտրականապես դեմ ենք, եւ այդ դեպքում մեր կուսակցությունը կառավարությանը չի աջակցի: Ընտրությունների ընթացքում Մեջլիսում տեղ չզբաղեցրած մի կուսակցության ղեկավարի անդամությունը կառավարության կազմում ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ ընտրությունների ձայնին օրենքի կոպիտ խախտում»:

ԳՐԻԳՈՐ ՉԱՐԲՉՅԱՆ

ԹԱՅԼԱՆԴ

Եվրասիական գագաթաժողովի նպատակն Ասիայում ԱՄՆ-ի ազդեցության թուլացումն է

Մարտի 1-2-ը Թաիլանդի մայրաքաղաք Բանգկոկում կանցկացվի Եվրոպայի եւ Ասիայի պետությունների ղեկավարների գագաթաժողով, որի նախաձեռնությունը պատկանում է Եվրամիության երկրներին: «Ազգն» արդեն հաղորդել է, որ Ռուսաստանը չի մասնակցելու այդ հանդիպմանը: Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը արդեն փետրվարի 28-ին մեկնել էր Սինգապուր: RFI միջազգային ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, նա այդ կղզի-պետության ղեկավարներին հորդորել է սերտացնել տնտեսական հարաբերությունները Ֆրանսիայի հետ եւ մեծացնել փոխադարձ ներդրումների ծավալները: Շիրակը մասնավորապես նշել է, որ թեեւ ԱՍԵԱՆ-ի (Հարավարեւելյան Ասիայի երկրների միություն) անդամ Սինգապուրը ներկայումս ասիական զարգացած չորս «փոքր վիշապներից» մեկն է, եւ ԱՍԵԱՆ-ի պետություններն էլ արագորեն զարգանում են, այնուամենայնիվ Ֆրանսիայի ներքին համախառն արտադրանքը դեռեւս գերազանցում է ԱՍԵԱՆ-ի երկրների ընդհանուր արտադրանքին: Փետրվարի 29-ին Շիրակը մեկնեց Բանգկոկ:

Բանգկոկի հանդիպման գլխավոր նպատակներից մեկը Ասիայում պետությունների ընդհանուր համակարգի ստեղծումն է եւ ռազմական հակամարտությունների կանխումը: Գաղտնիք չէ, որ Հարավային, Արեւելյան եւ Հարավարեւելյան Ասիայում առկա են բազմաթիվ «թեժ» կետեր եւ սահմանային վիճելի հարցեր: Մասնավորապես Հարավչինական ծովում գտնվող Սպրատլի կղզիներին հավակնում են տիրել ասիական առնվազն 6 պետություններ: Իսկ վերջերս ճապոնական ծովում 200 մղոնանոց տնտեսական գոտիների ստեղծման հետեւանքով լուրջ հակամարտություն ծագեց Ճապոնիայի եւ Կորեայի միջեւ: ԿԺԴՀ-ն իր հերթին փորձում է սեփական գործերը կարգավորել միջուկային պիտեկմամբ:

Եվրասիական գագաթաժողովի մյուս կարեւոր խնդիրը տնտեսական գործակցության ծավալումն է: Արեւմուտքի մասնագետների հաշվարկների համաձայն, կայուն եւ արագ զարգացման շնորհիվ ասիական պետությունները 2000 թ. թողարկելու են համաշխարհային արդյունաբերական արտադրանքի կեսը: Դա Եվրամիության երկրներին ստիպում է այժմվանից մտածել նոր շուկաների, ինչպես նաեւ ասիացիների հետ առավել սերտ գործակցության մասին: Մասնավորապես Բանգկոկում գերմանացի արդյունաբերողներն առանձին հանդիպում կունենան ճապոնացիների, իսկ ֆրանսիացիները՝ չինացիների հետ, հաղորդում է RFI-ն:

Ասիական երկրները տարբեր առիթներով խորհրդաժողովներ են անցկացրել, որոնք միշտ տեղի են ունեցել որեւէ (ոչ ասիական) երկրների նախաձեռնությամբ եւ պարբերական բնույթ չեն կրել: Միակ բացառությունը ԱՍԵԱՆ-ի պետությունների համաժողովներն են, որոնք անցկացվել են երեք տարին մեկ: Ներկա Եվրասիական գագաթաժողովն իր տեսակի մեջ առաջինն է: Եվրամիության երկրներն իրենց այս նախաձեռնությամբ ոչ միայն տնտեսական եւ Ասիայում պետությունական ընդհանուր համակարգի ստեղծման հարցեր են լուծում, այլեւ փորձում են Եվրոպա-Ասիա մերձեցմամբ ասիական երկրներում թուլացնել ԱՄՆ-ի ազդեցությունը, որը նախկինում տարբեր առիթներով եւ հաշտարարի դիմակով մշտապես տիրել է նախաձեռնությանը:

Պ. Ք.

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Հեբրոնից Իսրայելի հեռանալը կուշանա

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 28 ՓԵՏՐՎԱՐ, WSJ, AFP: Իսրայելի վարչապետ Շիմոն Պերեսը հայտարարեց, թե իր զորքերի հեռացումը պաղեստինյան ինքնավարության տարածքի վերջին բնակավայրից՝ Հեբրոնից, կուշանա այնքան ժամանակ, մինչեւ Յասեր Արաֆաթին կհաջողվի զսպել ու զինաթափել «Համաս» կազմակերպությանը, որը, ինչպես հայտնի է, ստանձնել էր Երուսաղեմում եւ Աշկելոնում պատահած պայթեցումների պատասխանատվությունը: Պաղեստինյան ոստիկանությունն արդեն ձերբակալել է 120 մարդու: Մյուս կողմից, իսրայելական ոստիկանությունը հայտարարեց, որ երեք շաբաթ օրը Երուսաղեմի կանգառներից մեկում ամերիկյան պաղեստինցի մի վարորդի կատարած վթարը ոչ թե պատահական, այլ ծրագրված ահաբեկչություն էր: Հիշեցնենք, որ վթարը պատճառ էր դարձել 2 հոգու սպանության եւ 10 մարդու վիրավորվելու: Կանգառում գտնվող հրեաները դեպքից հետո տեղում սպանել էին վարորդին:

Հնդկաստանն այժմ բրինձ արտահանող երկրորդ երկիրն է

1995 թ. բրնձի միջազգային շուկայում հայտնվեց նոր մատակարար: Երկրում եղած արտահանման սահմանափակումների հաղթահարումից հետո Հնդկաստանը կարողացավ հնգապատիկ ավելացնել արտահանման ծավալները, որոնք 1995 թ. կազմեցին 3,8 միլիոն տոննա: Այսպիսով, այդ ցուցանիշով Հնդկաստանին հաջողվեց հասնել ԱՄՆ-ին եւ դառնալ աշխարհում բրինձ արտահանող երկրորդ երկիրը: Մասնագետները կարծում են, որ Հնդկաստանը մեծ հեռանկարներ ունի այս ուղղությամբ:

1987 թ.-ից Հնդկաստանում բրնձի արտադրությունն անշեղորեն աճում էր, ինչը հանգեցրեց դրա պաշարների աճին: Այսօր Հնդկաստանն աշխարհում ունի բրնձի ամենամեծ պաշարները: Այսպես, 1994 թ. վերջերին բրնձի պետական պաշարների ծավալը կազմում էր 11,7 միլիոն տոննա, իսկ 1995 թ. վերջերին՝ 13 միլիոն տոննա, որը համարժեք է տարեկան սպառման համաշխարհային ծավալին:

Սակայն բրնձի վիթխարի պաշարներ ունենալն ավելի ու ավելի թանկ էր նստում, եւ վերափոխումների անհրաժեշտություն էր ծագել: Խնդիրը լուծվեց, ասես, ինքնաբերաբար: 1995 թ. Բանգլադեշը, Չինաստանը եւ Ինդոնեզիան աշխարհում բրնձի խոշորագույն սպառողները, ստիպված եղան 5,6 տոննա բրինձ ներմուծել վատ բերքի պատճառով: Այդ ժամանակ համաշխարհային շուկայում դիտվում էր բրնձի գների աճ, եւ Հնդկաստանը ասպարեզ դուրս եկավ որպես դրա լրացուցիչ արտահանող: Համաշխարհային շուկա կատարված այդ հուժկու ներխուժումը հնարավոր դարձավ Հնդկաստանում արագ զարգացող մասնավոր հատվածի աջակցության շնորհիվ:

Ներկայումս բրնձի համաշխարհային շուկան կայունանում է, եւ մասնագետները կարծում են, որ Հնդկաստանի շուկայական բաժնի պահպանման եւ ավելացման համար հարկավոր է զարգացնել բրնձի բարձրորակ տեսակների արտադրությունը:

«ԲԻԶՆԵՍՄԵՆԻ ՌԵՎՅՈՒ»

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Մարկո Պոլոն չի՞ եղել Չինաստանում

700 տարի առաջ Վենետիկի նավահանգստում ցնցոտիավոր 3 մարդ ափ իջան Արեւելքից եկած մի առագաստանավից: Խունացած մետաքսյա հագուստով, մոնղոլական ձեւով մի կողմի վրա կոճկվող կապաններով այդ մարդիկ խոսում էին տարօրինակ առոգանությամբ: Նրանց հագուստների միջից սուտակներ եւ զմրուխտներ էին թափվում: Չինաստանից վերադարձել էր երիտասարդ Մարկո Պոլոն հոր եւ հորեղբոր հետ: Այն ժամանակվա ամենամեծ կայսրության տիրակալները նրանց բարեկամներն էին դարձել: Ավելի ուշ Մարկոն վերադարձավ Կուբիլայ խանի արքունիք, որտեղ պաշտոնավարեց մի քանի տարի:

Այս պատմությունը հրաշալի է, սակայն, ինչպես պնդում է Լոնդոնի Բրիտանական գրադարանի չինական բաժնի վարիչ Ֆրենսիս Վուդը, սարովի է: Տիկին Վուդը վերջերս մի գիրք է հրատարակել, որտեղ հեգնանքով է խոսում այդ անհավատալի պատմության մասին: Երբեք Պոլոները երբեք Չինաստանում չեն եղել եւ մանավանդ արքունիքում վստահյալ անձինք չեն դարձել: Վենետիկցի այդ վաճառականները հավանաբար այցելել են Սեւ ծովի հյուսիսային ափի շուկաները, հասել Կասպից ծովի ափերը: Լինելով հմուտ վաճառականներ, նրանք հանդիպումներ են ունեցել, ունկնդրել են, նշումներ, չափումներ արել: Մարկոն ավել է այդ ամենի պատմությունը, որը հետագայում ներշնչանքի աղբյուր է դարձել Քրիստափոր Կոլումբոսի համար: Մարկոյի ընկերները եւ ծեսագրի բազմաթիվ պատմաբանները ժամանակի ընթացքում մանրամասնություններ են ավելացրել պատմությանը: Այդ հայտնագործությունն է արել Ֆրենսիս Վուդը միջնադարյան Մոնղոլիայի գերմանացի մասնագետների աշխատություններն ուսումնասիրելուց հետո: Դրանցից պարզվել է, որ վենետիկցի Մարկոյին հայտնի են եղել իր նկարագրած չինական քաղաքների միայն պարսկական անվանումները: Հետագա ուսումնասիրությունների նպատակով անգլիացի «սրբաշխոս» հետազոտողը պրպտումներ կատարեց Լոնդոնի, Փարիզի, Վատիկանի արխիվներում եւ մանրամասն ուսումնասիրեց Տոլեդոյի ձեռագիրը, որը Մարկո Պոլոյի «Աշխարհի հրաշալիքների գրքի» վերջին տարբերակն է: Այդ գիրքը Մարկո Պոլոն գրել է ոչ թե մենակ, այլ Ճենովայում իր բանտախցի ընկերոջ՝ Ռուստիկելլո Պիզացու հետ: Ավաղ, բնօրինակը չի պահպանվել: Երեք հարյուրամյակի ընթացքում ստեղծված հազարավոր պատճեններից գրադարաններում մնացել է մոտ հարյուր նմուշ:

Դրանք բավարար եղան, որպեսզի Ֆրենսիս Վուդը կազմի հայտնի ճանապարհորդի սխալների ու բացթողումների ցանկը: Մարկո Պոլոն չի տեսել ոչ Չինական մեծ պարիսպը, ոչ էլ չինուհիների ժապավենապատ փոքրիկ ոտքերը: Նա, ըստ երեւույթին, չի համտեսել չինական թեյը եւ չի հիշատակում չինական տարօրինակ հիերոգլիֆները: Ոչ մի խոսք չկա այն անխուսափելի փայտիկների մասին, որոնցով ասիացիները վաղուց ի վեր ճաշում են այնպիսի հմտությամբ: Ֆրենսիս Վուդը առաջինն է, որ նկատում է այդ կողմից բացթողումը: Անհրաժեշտության դեպքում նա խոստանում է իր գրքին մեկ գլուխ ավելացնել հոռետեսներին լռեցնելու համար:

Իրոք, գրքի հրատարակումից անմիջապես հետո հայտնվել են բազմաթիվ քննադատներ: Անգլիական պահպանողական «Սանդի թելեգրաֆ» եւ «Թայմզ» թերթերը արտահայտվում են իտալացի ճանապարհորդին՝ ասելով, թե կարելի է Սամարղանդի մասին երազել Ճենովայի բանտում: Նույնիսկ չինացիները մի տեսակ հուսախաբություն են ապրում, քանի որ Մարկո Պոլոյին համարում էին պեկինցիների արեւմտյան առաջին բարեկամը:

Ֆրենսիս Վուդը դրան մեծ կարեւորություն չի տալիս: Նա ասում է, որ 13-րդ դարում ոչ մի ճանապարհորդ իրեն չէր հանդիմանում իրենց պատմությունները ավելացրած մանրամասնությունների համար: Անգլիացի հետազոտողը մտադիր է իր աշխատության հարուցած հակասական տրամադրությունները օգտագործել երկնային կայսրության առաջին հետազոտողների գործունեությունը խորապես ուսումնասիրելու համար: Խոսքը մասնավորապես Ջոհան Մոնտեկորվինոյի մասին է, որը 14-րդ դարի սկզբներին դարձավ Պեկինի արքեպիսկոպոս, ինչպես նաեւ ուշ միջնադարի ասիագետ, ֆրանսիսկյան վանահայր Ժան դյու Պլան Կարպենի եւ մանավանդ ֆլամանդացի Վիլյեմ դը Ռուբրուկի մասին, որը Լյուդովիկոս 9-րդի բանագնացն էր Մոնղոլիայի մեծ խանի արքունիքում:

«ԼԵՔՍՊՐԵՍ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Փետրվարի 2-ին Երևանի քաղաքապետ [illegible], «հաշվի առնելով, որ ցուցադրությունը փակված է, գիտական աշխատանքներ 1994-ից չեն կատարվել, շինարարությունն ավարտելու միջոցներ չկան և շենքը վտանգված է այլ կազմակերպության», որոշում է որպես թանգարանի փաստացի լուծարման ակիզբ և շենքը վաճառելու նախորդ որոշման տրամաբանական շարունակություն, կարճ ասած՝ «հաշվեհարդար կոլեկցիայի նկատմամբ»:

Ինչպես հայտնեցին կոլեկցիայի անդամները, որ երեկ և նախորդ օրը թուն էր ծնոր բերված: Մշակույթի վարչության հավաստիացմամբ, առաջիկա 10-15 օրվա ընթացքում լուծվելու է թանգարանին նոր շենք հատկացնելու խնդիրը (թեև այդ դեպքում անհասկանալի է թանգարանի տնտեսական գույքը Կասպույս մզկիթ տեղափոխելու շտապողա-

Երևանի պատմության թանգարանը «ռուպորի» կարգավիճակում

Թանգարանի ողիսականը շարունակվում է

Մեր թերթի փետրվարի 22-ի համարում տպանել էինք «անօթեւան թանգարանի» (խոսքը Երեւանի պատմության թանգարանի մասին է, որ հանգրվանում է Վռամշապուհ 6 հասցեում եւ Կապույտ մզկիթից այստեղ է տեղափոխվել 1993-ին) եւ «դեռ մինչեւ վերջ չհայտնաբերված գնորդի» մասին (գնորդի անգլիական համակարգչային մի ֆիրմայի ով լինելն առայժմ պարզված չէ):

կայացրել «մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը ժամանակավորապես դադարեցնել թանգարանի գիտացուցադրական գործունեությունը» եւ լուծարել մի խանի ստորաբաժանումներ (թանգարանի կորիզը՝ բողնելով թանգարանի ադմինիստրացիան, հաշվապահին, պահակներին եւ թանգարանային ֆոնդերի պատասխանատուներին: Թանգարանի կոլեկտիվը, որը պատրաստվում էր գիտական նստաշրջանով նշանավորել թանգարանի հիմնադրման 65-ամյա հոբելյանը, մասնակցել Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին եւ Երեւանի 2780-ամյակին նվիրված միջոցառումներին, թանգարանի գիտական անձնակազմը կրճատելու եւ ֆոնդերը մասնատելու մասին Երխաղխորհրդի որոշումը գնահատում է որպես «ժողովրդի հանգամանակությամբ կառուցված շենքը վաճառքի ենթակա չէ» եւ այլ ցուցապաստառներով «մինի-ցույցի» էին դուրս եկել թանգարանի մուտքի մոտ՝ փորձելով լրատվության միջոցների եւ մայրաքաղաքի հասարակայնության ուշադրությունը հրավիրել Երեւանի պատմության նկատմամբ ոտնձգությունների վրա, մշակույթի վարչության կողմից նախաձեռնված արագությամբ (ընդամենը 1 օրում) կազմված ֆոնդերի ընդունման-հանձնման հանձնաժողովի որոշմամբ սկսվել են թանգարանի տնտեսական գույքը (սեղան, աթոռներ եւ այլն) Կապույտ մզկիթ տեղափոխելու աշխատանքները: Միջօրեի դրությամբ ցուցարարների եւ մշակույթի վարչության միջեւ ժամանակավոր դադար եւ համաձայնականության պայմանը, երբ այն հետագայում կրկնակի տեղափոխության է ենթարկվելու՝ այս անգամ թանգարանի նոր, առայժմ անհայտ եւ, գուցե վերջնական, հանգրվանը): Ցուցարարների կարծիքով, որոնք հալած յուղի տեղ չեն ընդունել վարչության խոստումը, սա կոլեկտիվին «փաստի առաջ կանգնեցնելու» փորձ է, որի շարունակությունը կլինի թանգարանային ֆոնդի տեղափոխությունը Կապույտ մզկիթ եւ ցեղասպանության թանգարան: Ցուցարարները, չնայած ժամանակավոր դադարին, վճռական են տրամադրված եւ հայտարարում են, որ թույլ չեն տա ոտնձգություններ թանգարանային ֆոնդի (գրեթե 85 հազար ցուցանմուշ) նկատմամբ:

ՍԻՍԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Թատրոնի փտած անիվը կպտտվի»

Հավաստիացնում է Անելկա Գրիգորյանը

Սունդուկյանի ազգային դրամատիկական թատրոնի ստեղծագործական կյանքը կսկսվի մայիսի 1-ից, իսկ թատերաշրջանի վարագույրը կբացվի 96-ի սեպտեմբերին: Թե ինչ կլինի առաջին ներկայացումը, դեռեւս անորոշ է, բայց թատրոնի տնօրեն Վահե Շահվերդյանի ասելով, ինքը ազգային հեղինակի մի գործ է մտածում բեմադրել: Մշակույթի նախարարությունում երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսում կարեւորագույն նորությունները թերեւս սրանք էին մեզ համար, որովհետեւ այն, ինչին անդրադարձան մշակույթի առաջին փոխնախարար Անելկա Գրիգորյանն ու Վահե Շահվերդյանը, «Ազգը» ժամանակին, տարբեր առիթներով ներկայացրել է իր էջերում: Արդեն հայտնել ենք, որ կայուն պատերախումբը կընտրվի 1-2 տարի հետո, երբ պայմանագրային կարգով աշխատողներից կընտրվեն լավագույնները: «Բայց ծանրակշիռ սունդուկյանցին եղել է եւ կմնա սունդուկյանցի», ասաց պարոն Շահվերդյանը: Պայմանագրային տարբերակը մրցակցություն է ենթադրում, մի բան, որ մեր թատրոններում չի եղել: Արտիստը անգամ դրվագային դերակատարման համար կստանա 1 տարվա աշխատավարձի չափով, իսկ ներկայացումներից ստացված շահույթից անդամային տոկոսներ կստանան նրանք, ովքեր աշխատել են բեմադրության վրա»: (Այդպիսի բաշխումով դերասանը 1 դերի համար կստանա մոտ 800 դոլլար, վերապահումով, որ ինքը 2 տարի Սունդուկյան թատրոնի «գերին» է: Երբ ճշտվի խաղացանկը, կտրվի նաեւ ելույթավճար):

Նշվեց նաեւ, որ թատրոնի հիմնական նպատակներից մեկը պիտի լինի ֆինանսական բազայի ստեղծումը, բայց «ստեղծված եկամուտները պիտի համահունչ լինեն թատրոնի էությանը, ոչ թե կատ չունեցող արտադրամասերից գոյանան» (Վ. Շ.): Մշակույթի առաջին փոխնախարարի ասելով՝ «պետությունը հենց այնպես փող չի դնի արվեստի համար (Սունդուկյան թատրոնին գումար է հատկացնելու մշակույթի նախարարությունը) բեմում արտիստի գոյության իրավունքը կլինի նրա գինը, հին սանդղակավորումը՝ ժողովրդական, համաժողովրդական, կվերածեւավորվի այսպես. այն մարդը, ում համար տոմս կառնեն»:

Ասուլիսում արծարծված մյուս խնդիրներին մեր արձագանքը՝ թերթի առաջիկա համարներում:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԿԻՆՈ

Արմեն Ջիգարխանյանը՝ «ռուսական մաֆիայի կնքահայր»

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՓԱՍ: Շուտով ֆրանսիացի հանդիսատեսը հնարավորություն կունենա տեսնելու հայ անվանի կինոդերասան Արմեն Ջիգարխանյանին ֆրանսիական էկրաններում, իբրեւ մաֆիայի կնքահայր: Ռուս կինոռեժիսոր Պավել Լունգինի «La vie en rouge» ֆիլմում Ջիգարխանյանը մարմնավորում է ռուսական մաֆիայի կնքահայր՝ Պապայի դերը: Ֆիլմը Ֆրանսիայում նախատեսվում է ցուցադրել մարտի 27-ից սկսած: Այս առիթով ֆրանսիական մամուլում տպագրվել են առանձին հրապարակումներ Արմեն Ջիգարխանյանի արվեստի մասին: Թերթերը գրում են, որ Մոսկվայի Մայակովսկու անվան թատրոնում, խորհրդային անմոռանալի ռեժիսորների ֆիլմերում, Մոսկվայի կենտրոնական հեռուստատեսությունում երկար տարիների աշխատանքը Ջիգարխանյանին դասել են աստղերի շարքը: Հայկական կինոյի աշխարհում եւս Ջիգարխանյանի ներկայությունը մեծարժեք է: Նա իր կատարումներով փայլել է Ֆրունզե Դովլաթյանի «Բարեւ, ես եմ», Հենրիկ Մալյանի «Նահապետ», Էդմոն Քեոսայանի «Հուսո աստղը» եւ այլ ֆիլմերում:

«Թերեւս երկաթե վարագույրն էր պատճառը, (որը քաղաքական պատնեշ լինելուց բացի նաեւ մշակութային պատնեշ էր), որ Արմեն Ջիգարխանյանը եւ ուրիշ շատ տաղանդավոր դերասաններ այսօր անհայտ են Արեւմուտքում», նշում է մամուլը:

ԱՄՆ 1996-Ի ՆՈՐ ԱՍՏՂԵՐԸ

Թամիայի ձայնը՝ հնչեղ ու ինքնատիպ

Հոլիվուդյան երգիչ, կոմպոզիտոր, պրոդյուսեր եւ գործիքավորող Քուինսի Ջոնսի նոր «Քյուղ Ջոնս Ջոյնս» ալբոմը, որը թողարկվեց անցյալ տարվա նոյեմբերին, ոչ միայն իր շարքն է հա-

[illegible] պատրաստ [illegible] եւ գե[illegible], այլ նաեւ [illegible] է [illegible] նոր տաղանդների, ինչպիսին է Թամիան: Թամիան մեծացել է հայտնի Մոթաուն ձայնագրման ընկերության [illegible] եւ Գոսպելի [illegible]: «Ես միշտ երգում էի խոհանոցում, [illegible]. Այնման էի չարին [illegible], որ եղբայրներս սկսում էին [illegible]», պատմում է Թամիան, որի առաջին երգը «Յու փութ ը մուվ» այն արդեն իսկ գտնվում է «Բիլբորդ» [illegible] լավագույն երգերի [illegible]: Նա ընդամենը 19 տարեկան է: «Նրա ձայնը հնչեղ է ինչպես Ա[illegible] ձայնը եւ [illegible] ինչպես [illegible]», գտնում են մասնագետները, իսկ Քուինսին ինքն ասում է. «Նրա ձայնն ունի եւ ջերմություն, եւ ինքնատիպություն, եւ [illegible]»:

Այդպիսի հատկանիշներով օժտված աստղը լինելու դեպքում մի քիչ քար [illegible] կլինի նշել, որ նա արդեն [illegible] ունի Քուինսի Ջոնսի «Քուեսթ» աստղային հետ:

Հ. Ռ.

ՓԱՐԻԶ

Ֆրանսիական ոստիկանությունը հայտնաբերեց Մարկ Շագալի գողացված նկարները

Հայտնվելով «Բլուրներ» անասանոցում, Իվեն Մենավին երկար ժամանակ ուշքի չէր գալիս: Այստեղ նա պիտի ստորեր այն շենք տանը, որը շրջապատված է կիպարիսների եւ հարյուրամյա ծիրենիների ստվերաշատ այգով: Իվենը պիտի կերակրեր պատրաստեր եւ սենյակները հավաքեր: Նրա անունից ծորոց՝ խնամեր այգին եւ վարեր 82-ամյա Վալենտինայի (Վավա) տնտեսությունը: Դա 1987-ին էր, Մարկ Շագալի մահից երկու տարի անց: Ամուսնական զույգը տեղավորվեց նկարչի արվեստանոցի կողատենյակում:

Հաստիկ Իվենը շատ շուտով նկատեց Վավայի վստահությունը, որն ապրում էր իր ամուսնու մասին հիշողություններով եւ ոչ ոքի չէր վստահում նրա արվեստանոցի բանալիները: Իվենը արգելում էր ծանոթացնող այցելուների մուտքը, պատասխանում հեռախոսազանգերին:

Շագալ «Չինվոր խմում է» (յուղաներկ, պաստառ)

«Բլուրներում» կյանքը խաղաղ էր եւ ապահով: Սա կայն 90-ի փետրվարին շատ Շագալի անասանոց կանչեցին ժանդարմներին. ծորոց Իրենին սպանել էր խոհանոցում՝ դանակի մի քանի հարվածներով:

Անհրաժեշտ եղավ հինգ տարի, որպեսզի արվեստի սիրահարների հավաքական դեմ դեմ պայքարի բաժնի աշխատակիցները հաստատեին սպանության եւ Մարկ Շագալի շուրջ 100 գործերի անհետացման միջեւ կապը: Արվեստի ստեղծագործությունների շուկայում ավելի ու ավելի հաճախ էին հայտնվում Շագալի կտավները: Մասամբ, դա հասկանալի էր. նկարչի մահից հետո նրա աշխատանքների գները միանգամից բարձրացան, սակայն նկարչի գործերի նման հոսքը շատ անսովոր էր:

Իրադարձությունների կենտրոնում հայտնվեց ոմն Ժան Լյուկ Վերուրեսը, ո-րը պարտեզների եւ այգիների տարածքի բարեկարգման ձեռնարկության սեփականատերն էր: Նրա պատվիրատուներն էին [illegible] մարդիկ, այդ թվում նաեւ կո[illegible]ները: Վերուրեսը սկսեց գրավոր արվեստի առարկաների վերավաճառով, [illegible] բավական էր վաճառողին արդին լսել իսկ չէր ուզում անունը ո-րեւէ գործ վաճառելու մասին: Զանգահարելով Վերուրեսը մշտապես խոսում էր Իվենի հետ: Շուտով կնոջը հրապարակեց ժան Լյուկի ձայնի բավական հնչերանգը: Վերուրեսը Իվենին սիրահետեց երկու տարի: Սպասումին ի վերջո համաձայնեց տիկին Շագալից բոցնել բանալիները եւ գողանալ գուաշով արված որեւէ նկար: Եւ «հարահոսը» սկսեց գործել: Իվենն առաքում էր «արտանը», Վերուրեսը եւ նրա գործակալները վաճառում էին: Նույնիսկ հաճախային վաճառքներ էին լինում, օրինակ, Թել Ավիվում 1994-ի սեպտեմբերին «Քրիստի» ֆիրմայի կազմակերպած աճուրդը: Այնտեղ «Կախարդական շվին շուրջը» (գուաշ) վաճառվեց 300 հազար դոլլարով:

Շագալի ընտանիքի փաստաբանը պնդում է, որ ոչ ոք ոչ մի բանի մասին գլուխ չէր ընկնում: ...Առայժմ հաջողվել է վերադարձնել Շագալի 60 կտավները: [illegible] ժառանգները բախտ են սպասում:

Հ. Լ.

ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Բելյամների մշակույթի կենտրոնը

«Բելյան պատկերասրահը մշակույթի կոլղակ է», հավաստիացնում է «Արմենյան Միրոր Սփեքթեյթոր» շաբաթաթերթը՝ խոսելով Տրոյում (Միչիգան) հաստատված զույգ Գերի ու Ջիպին Բելյանների բնակարանի մասին, որտեղ հետաքրքիր համաստեղություն զուգակցվել են առաջինի աստվածաբանական կրթության եւ նրա ռազմի նկարչական ստաժի: Գերին, [illegible] մեզ բերող հայտնի [illegible] է եւ արվեստի գործերի ցնորքների համար, որը միշտ հրապարել է [illegible] իր նկարական արվեստանոցում ու տ[illegible]: Տ[illegible] [illegible] մեկ հայտնա[illegible] այդ տանը փաստորեն նրա համար դարձել է եւ մեկը, եւ մյուսը: [illegible] Ջապիկը, [illegible] գիտացել է մանկական [illegible] եւ անգլերեն [illegible] նաեւ Կոնեկտիկուտի [illegible] «Բայց ես ամբողջ ժամանակ նկարել եմ», խոստովանում է նա, «եւ շարունակում եմ նկարչական դասեր վերցնել: Սիրում եմ օգտագործել նոր նյութեր, նոր տեխնիկա: Միաժամանակ օգնում եմ ամուսնուս աստվածաբանական գործում»:

Ջապիկը ծնվել է Երզնկայում, ծնողներ Կիպրոսում: Հայրը եղել է ոսկերիչ, մայրը դասատու եւ նկարիչ: Բելյանների տունն եւ այնտեղ, որտեղ բոլորն էլ ապրում են: Արամ Ռուբեն Ֆոնթեյում, Լիզան Ֆլորենցիայում, իսկ Րաֆֆին Միչիգանի համալսարանում:

Պատկերասրահը ցուցադրություններ լինելը այնքան էլ դժվար գործ չի եղել: Արվեստագետները միշտ էլ ցանկանում են իրենց ստեղծագործությունները ցուցադրել: Բայց երբ նկարների կողքին Ջապիկը ցանկացել է նաեւ կավե իրեր ցուցադրել, բավականաչափ աշխատություն չի ունեցել: Կավագործների մոտ: Դա էլ մեզ է նման առնում պատրաստելու այժմ արդեն բավական մեծ հավաքածու կազմել կավե իրեր: «Դա էլ մի տեսակ մտածելակերպ է. մենք պատրաստելուց հետո ցանկանում ես մյուսին անցնել ու նկարել առաջ նոր արտահայտչամիջոցներ», ասում է կենսախինդ արվեստագետը:

Ուշադրության արժանի է նաեւ այն, որ պատկերասրահում պարբերաբար դասընթացներ են կազմակերպվում սկսնակ արվեստագետների համար:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐԵՒԱՆ-96

Վանիկ Զախարյան. «Ոչ մի բան չի խանգարի, որ օլիմպիադան կայանա Երեւանում»

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ.

Երեկ ՀՀ սպորտվարչության նիստերի դահլիճում մարզական լրագրողների համար մամուլի ասուլիս տվեցին շախմատի երեւանյան համաշխարհային օլիմպիադայի կազմկոմիտեի նախագահ Վանիկ Զախարյանը եւ գլխավոր քարտուղար Գագիկ Հովհաննիսյանը:

«Երեւանում շախմատի համաշխարհային օլիմպիադա անցկացնելու հայտը Հայաստանի շախմատային ֆեդերացիան տվել է 1992 թ-ին Մանիլայում (Ֆիլիպիններ) տեղի ունեցած օլիմպիադայի ժամանակ: Հայաստանում շախմատային օլիմպիադայի անցկացման մասին ՖԻԴԵ-ի 65-րդ կոնգրեսի որոշումը եղել է 1994 թ. դեկտեմբերի 16-ին: Դրան նախորդել է ՀՀ նախագահի ուղերձը ՖԻԴԵ-ի նախագահին, Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի, Հայաստանի կառավարության դիմումը շախմատի միջազգային ֆեդերացիային: Հայաստանում եղել է այն ժամանակվա ՖԻԴԵ-ի նախագահ Ֆլորենսիո Կամպոմանեսը, որին ընդունել են հանրապետության նախագահն ու վարչապետը: Հենց նրանց օգնությամբ ու աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովի եւ Ռուսաստանի շախմատի ֆեդերացիայի օժանդակությամբ կոնգրեսը որոշեց, որ համաշխարհային 32-րդ օլիմպիադան եւ ՖԻԴԵ-ի 67-րդ կոնգրեսն անցկացվելու են Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւանում: Այդ որոշմանը հետեւեց Հայաստանի Հանրապետության նախագահի հրամանագիրը օլիմպիադայի անցկացման հոգաբարձուների կառավարական հանձնաժողով ստեղծելու մասին: Հանձնաժողովի նախագահն է հանրապետության վարչապետը: Հրանտ Բագրատյանի կարգադրությամբ ստեղծվեց օլիմպիադայի անցկացման կազմկոմիտեն: Վերջինս կառավարությանը ներկայացրեց օլիմպիադայի նախապատրաստման միջոցառումների ամբողջական ծրագիրը: Կառավարությունը որոշում կայացրեց օլիմպիադայի եւ կոնգրեսի անցկացման մասին: Բոլոր նախարարությունների վրա դրված են պարտականություններ օլիմպիադայի հարցերով, նշված են ֆինանսավորման աղբյուրները: Որոշվեց, որ օլիմպիադայի մասնակիցները, որոնք կլինեն 2000-2200 հոգի, պետք է բնակվեն «Արմենիա-1», «Արմենիա-2», «Դվին», «Անի», «Երեւան» եւ «Շիրակ» հյուրանոցներում: «Արմենիա-1» եւ «Դվին» հյուրանոցները այնպիսի վիճակում են, որ դրանցում կապիտալ վերանորոգման աշխատանքներ տանելու կարիք չկա, մնացածներում վերանորոգման աշխատանքները սկսված են: Միակ վախն «Անի» հյուրանոցն է, որտեղ աշխատանքները դեռ են սկսվել: Մնացածները քվում է պատրաստ կլինեն հունիսին: Ի գարմանս բոլորի պարզվեց, որ վերանորոգման մեծ աշխատանքներ են պետք նաեւ «Մարզահամերգային» համալիրում, հատկապես տանիքը վատ վիճակում է: Այստեղ էլ աշխատանքները սկսված են: Կարծում ենք, որ հունիսին «Մարզահամերգային» համալիրի վերանորոգման աշխատանքները կավարտվեն: Այսօրվա դրությամբ հարցեր ունենք կապված քաղաքային իշխանությունների հետ, որոնց լուծումը մի փոքր դանդաղեցվեց քաղաքապետի փոփոխման պատճառով: Բայց հավանաբար դա կարճ տեւի եւ հույս ունենք, որ մյուս ամսվա մեջ քաղաքի շատ տեղերում ազդագրեր կլինեն:

Շախմատային օլիմպիադան սկսվելու է սեպտեմբերի 15-ին եւ ավարտվելու է հոկտեմբերի 2-ին: ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսը Երեւանում մեծ եւ շատ հետաքրքիր հարցեր է քննարկելու: Նոր նախագահ Կիրսան Իլյումժինովն աշխարհի առաջնությունների անցկացման նոր սարքերով է առաջարկել: Սպասվում է, որ ՖԻԴԵ-ի աշխատանքներին կմասնակցեն 130-140 երկրների ներկայացուցիչներ: Տղամարդկանց թիմերը բաղկացած են լինելու 7, կանանցը՝ 5 շախմատիստներից: Կազմկոմիտեն պարտավոր է ընդունել բոլոր շախմատիստներին ու շախմատիստուհիներին, ապահովելով նրանց սնունդը եւ մնացած հարցերը: Պատվիրակությունները վճարելու են միայն գալու եւ գնալու ծախսերը: Մինչ օլիմպիադան 2 խոշոր մրցաշար է անցկացվելու Երեւանում. մեկը Տիգրան Պետրոսյանի հիշատակին նվիրված, որը կանցկացվի օգոստոսի դահլիճում: Դրան կմասնակցեն մեր 5 առաջատար գրոսմայստերները՝ Ռաֆայել Վահանյանը, Վլադիմիր Հակոբյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Արշակ Մինասյանը, Աշոտ Անաստասյանը եւ 7 հրավիրյալ գրոսմայստերներ, որոնց անհատական գործակիցը 2600-ից բարձր կլինի: Երկրորդը կլինի բաց մրցաշար, որին մասնակցելու հրավերներ ենք ուղարկել 70 երկրներ: Մրցանակները շատ բարձր կլինեն, ըստ միջազգային չափանիշների:

Օլիմպիադա կազմակերպող երկիրը իրավունք ունի ասպարեզ դուրս բերել 2-ական թիմ: Մեր երկրորդ հավաքականները համալրված կլինեն երիտասարդներով:

Փարիզում տեղի ունեցած ՖԻԴԵ-ի 66-րդ կոնգրեսը երեւանի համաշխարհային օլիմպիադայի գլխավոր մրցավար է նշանակել միջազգային կարգի մրցավար Ալլոսա Խաչատրյանին (Երեւան):

Ձուս շախմատային հարցերը լուծված են. ժամացույցները եւ հատուկ շախմատային քարերն արդեն Երեւանում են, խաղատախտակները, աթոռները, մամուլի կենտրոնը կահավորելու առարկաները պատվիրված են, հուշանվերները նույնպես: Մնում են ֆինանսական հարցերը: Մեր թիմերի նախապատրաստության համար կառավարությունը նախատեսել է 50 հազար դոլլար:

Մարզական լրագրողների համար կստեղծվեն բոլոր անհրաժեշտ պայմանները օլիմպիադայի ընթացքը լուսաբանելու համար: Կազմկոմիտեն իրավունք ունի հրավիրել օլիմպիադայի պատվավոր հյուրեր: Մենք որոշել ենք հրավիրել 3 հայ շախմատային գործիչների: Ի զարմանս շատերի, դրանցից մեկը Թուրքիայի շախմատային ֆեդերացիայի պատվավոր նախագահ Ժիրայր Շաիր Օհանյանն է, որը 2 անգամ ֆեդերացիայի նախագահ է ընտրվել: Նա ժամանակին խաղացել է ԽՍՀՄ բոլոր գրոսմայստերների հետ, նկարներ ունի Տիգրան Պետրոսյանի եւ այլոց հետ: Ֆրանսիայից հրավիրել ենք Վահագն Կարապետյանին, որն իր տիկնոջ հետ միասին շախմատային գործիչներ են եւ Փարիզում շատ են օգնում մեր շախմատիստներին: ԱՄՆ-ից մեր հյուրը կլինի Նշան Բեշիկյանը՝ «Արմենիա» ակումբի ղեկավարը, որը մեծ աշխատանք է կատարում, հատկապես հայ պատանի շախմատիստներ պատրաստելու գործում: Նրա սաներից մեկը դարձել է ԱՄՆ-ի չեմպիոն: Հրավիրել ենք նաեւ աշխարհի բոլոր չեմպիոններին՝ Կասպարովին, Կարպովին, Սմիսլովին, Սպասկուն եւ Ֆիշերին», իր ելույթում ասաց Վանիկ Զախարյանը:

«Ի դեպ, օլիմպիադայի առթիվ նախատեսվում է դրոշմանիշերի շարք, որը նվիրված է լինելու հայ ականավոր գրոսմայստերներին: Կասպարովը գրավոր համաձայնել է, որ իր անունով դրոշմանիշ թողարկվի որպես հայ շախմատիստի: Կլինի 3 տիպի դրոշմանիշ, նվիրված Տիգրան Պետրոսյանին, Հենրիկ Գասպարյանին եւ Գարրի Կասպարովին, նրանց շախմատային դիրքերով», ավելացրեց Գագիկ Հովհաննիսյանը:

Այնուհետեւ Վանիկ Զախարյանը եւ Գագիկ Հովհաննիսյանը պատասխանեցին լրագրողների հարցերին: Բնականաբար, հարցերը հիմնականում ուղղված էին կազմկոմիտեի նախագահին:

- **Օլիմպիադան անցկացնելու համար ինչքա՞ն ծախսեր են պահանջվում:**

- Զիավոր վերանորոգման ծախսերը, բուն օլիմպիադայի անցկացման համար անհրաժեշտ է 3,5 միլիոն դոլլար, որը հանրապետության նախագահի հրամանագրով նախատեսված է պետական բյուջեով:

- **Ֆինանսական ուրիշ աղբյուրներ չկա՞ն:**

- Ցավոք, առայժմ միայն բյուջեից է նախատեսված եւ հովանավորներ դեռ չենք գտել: Մեզ հիմնականում օգնում է նախագահի աշխատակազմը:

- **Հաղթանակի դեպքում ինչ պարգեւներ են սպասվում մեր շախմատիստներին:**

- Ինչպես եւ մյուս մարզաձեւերի օլիմպիական չեմպիոնների համար է նախատեսված: Եթե մեր շախմատիստները չեմպիոն դառնան, ապա յուրաքանչյուրը կստանա 10 հազար դոլլարի համարժեք դրամ:

- **ՖԻԴԵ-ի կողմից օգնություն սպասվո՞ւմ է:**

- Եթե խոսքը վերաբերում է զուտ փողին, ապա՝ ոչ, բայց այլ տեսակի օգնություններ են ցույց տալիս:

- **Հաճախ է խոսվում, որ հանրապետության նախագահը շախմատ շատ է սիրում, իսկ ինչպե՞ս է խաղում:**

- Կարող եմ ասել պրոֆեսիոնալ մակարդակով, համենայն դեպս առաջին կարգի ուժի խաղում է:

- **Իսկ դուք նախագահի հետ շախմատ խաղացե՞լ եք:**

- Պարզվում է, որ ժամանակին թե նախագահի եւ թե պարոն Պողոսյանի հետ միաժամանակյա խաղի սեանս եմ անցկացրել, բայց չիմանալով, որ ապագա նախագահն է նստած, հաղթել եմ:

- **Նախատեսված ֆինանսները ժամանակին հատկացվո՞ւմ են:**

- Ինչը որ նախատեսված է՝ բավարար կլինի, որպեսզի օլիմպիադան անցկացվի բարձր մակարդակով: Սակայն կան որոշ դժվարություններ ֆինանսների նախարարության կողմից ժամկետները պահպանելու հարցում: Բայց մինչեւ հիմա որեւէ էական դժվարություն չենք ունեցել: Համոզված եմ, որ ամեն ինչ կկարգավորվի եւ երեւանյան օլիմպիադան վերջին տարիների լավագույն օլիմպիադաներից մեկը կլինի:

Վանիկ Զախարյանը եւ Գագիկ Հովհաննիսյանը

32
CHESS OLYMPIAD
YEREVAN
96

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒՏԲՈԼ

Սուպերգավաթը «Այաքսին»

Վերջապես կայացավ ֆուտբոլի եվրոպական սուպերգավաթի պատասխան հանդիպումը «Այաքսի» եւ «Սարագոսայի» միջեւ: Հիշեցնենք, որ վատ եղանակների պատճառով այն հետաձգվել էր երկու անգամ: Իսկ Իսպանիայում տեղի ունեցած առաջին հանդիպումն ավարտվել էր ոչ-ոքի 1-1: Ինչպես եւ ենթադրվում էր, Ամստերդամում «Այաքսն» ուներ շոշափելի առավելություն, սակայն երկար ժամանակ չէր կարողանում հաղթել արդյունքի: Ֆրանկ դե Բուրին նույնիսկ չհաջողվեց խոցել 11-մետրանոց հարվածը: Այնուամենայնիվ 42-րդ րոպեին Բոգարդը բացեց խաշի հաշիվը եւ դրանից հետո գնդակի ճանապարհը դեպի մրցակցի դարպասը բացվեց: Եւս երեք անգամ «Այաքսի» ֆուտբոլիստներն ստիպեցին իսպանացիներին խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Մեկ անգամ աչքի ընկավ Նիգերիայի հավաքականի հարձակվող Ֆինիդին, իսկ երկու անգամ 11-մետրանոցներն անվրեպ իրացրեց «Այաքսի» ավագ Դանի Բլինդը: Հոլանդացիների զոհիներն այնքան արագ ու հզոր էին, որ իսպանացիները հաճախ էին ակտիված լինում խախտել խաղի կանոնները, որի պատճառով դաշտում մնացին 9 հոգով: «Այաքսը» եւ երրորդ անգամ, իր պատմության ընթացքում պարծանքով նվաճեց Եվրոպայի սուպերգավաթը: Չնայած թիմը հաղթել էր գալիս առանց իր մի քանի առաջատարների, որոնք վնասվածքներ ունեն (Օվերմարս, Լիտմանեն...), սակայն կարողացավ հաղթահարել վերջին ժամանակների ճգնաժամը եւ հասնել իր նպատակին: Ինչ վերաբերում է «Սարագոսային», որը 4 անգամ դարձել է Իսպանիայի գավաթակիր, իսկ եվրոպական մրցասպարեզներում առաջնահաջողությունը եղել է «Գավաթակիրների գավաթը», օրինակ վարեն դժվար թե կարողանա նորից պահպանել Եվրոպայի ուժեղագույն թիմին «Այաքսին»:

ԼՈՒՐԵՐԻ ԽՈՒՄԲ

Կասպարովը ամուսնանալու է եւ կշարունակի շախմատ խաղալ

Պրոֆեսիոնալ շախմատի ասոցիացիայի գծով շախմատի աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը [illegible] հարցազրույց է տվել իտալական «Ռեպուբլիկա» հանդեսին, որտեղ, մասնավորապես, ասել է, որ մտադիր չէ շախմատից հեռանալ առնվազն մինչեւ 2000 թ., իրեն լավ մարզավիճակում է զգում եւ պատրաստ է մրցումներին: Նա նշել է, որ առայժմ չի կարող ասել, թե կոնկրետ ինչ առավելություն է տեսնում իր գործունեության ապագայում շախմատը թողնելուց հետո՝ քաղաքականություն, գործարարություն, թե կդառնա շախմատի տեսաբան եւ այլն: Սակայն Գ. Կասպարովը շեշտել է, որ բոլոր դեպքերում մտադիր է ընտանիք կազմել, երեխաներ ունենալ եւ հոգ տանել նրանց մասին: Այս կապակցությամբ նշվում է, որ Կասպարովն իր ընտրությունն արդեն կատարել է, նա 19-ամյա գեղեցիկ աղջիկ է:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Անատոլի Կարպովը ընդունվել է Միլոշեվիչի կուսակցության մեջ

ԲԵԼԳՐԱԴ, ՓԵՏՐՎԱՐ 29, (ՆՏ AFP): Համաձայն «Պոլիտիկա» թերթի հաղորդման, շախմատի աշխարհի նախկին չեմպիոն Անատոլի Կարպովը դարձել է առաջին օտարերկրացին, որն անդամագրվել է Սերբիայի նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչի կուսակցությանը: Ըստ դիտորդների, սա հերթական քայլն է այն քաղաքական խաղի, որը Կարպովը եւ նրա անհաշտ ախոյան Գարրի Կասպարովը մղում են Բալկաններում: Այդ առթիվ նշվում է, որ Կարպովը ցուցադրաբար մասնակցել է սերբերի կողմից գրավված եւ ավերված խորվաթական Վուկովար քաղաքում անցկացված շախմատային մրցաշարին: Ի պատասխան, Կասպարովը միացել է Սարաեւոյում գտնվող «Բոսնիա» եւ Խորվաթիայի «Բորովո-Վուկովար 92» շախմատային ակումբներին: Նա նաեւ միջոցներ է նվիրել Խորվաթիայում շախմատի առաջնություն անցկացնելու համար:

Դինո Բաջո. «Սա հավանաբար անցողիկ ճգնաժամ է»

«Սա հավանաբար մի անցողիկ ճգնաժամ է» «Պարի Սեն Ժերմենի» 3 անընդմեջ պարտության առթիվ ասել է Դինո Բաջոն՝ ներկա լինելով Հռոմում կայացած Իտալիայի ազգային թիմի հավաքին: «Պարմայի» գավաթակիրների գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչում մրցելու է հենց «Պարի Սեն Ժերմենի» հետ: 1-ին հանդիպումը կայանալու է մարտի 7-ին Իտալիայում, իսկ պատասխան խաղը մարտի 21-ին Փարիզում: «Պարմայի» կիսապաշտպանը լավատեսորեն է տրամադրված. «Մենք տրամաբանորեն ֆավորիտ ենք ֆրանսիացիների համեմատ: Փարիզյան թիմը բավականաչափ ինքնավստահ է, որպեսզի չարճագանքի կամ հավանորեն խոշոր փասափոխություններ չգտնի մեզ հետ հանդիպումներում»: «Պարմայի» մարզիչ Նեւիո Սկալան, Բաջոյի ասելով, նույնպես բարձր է գնահատում «Պարի Սեն Ժերմենին»: «Այդ թիմը ֆիզիկապես հզոր եւ շատ փորձառու է: Իրենց պարտություններն ավելի շատ նման են պատահական դեպքերի, քան խաղի որակի իրական անկման»:

«Բարսելոնը» սպասում է մրցակցին

Արեւմտյան Եվրոպայի երկրներում ավարտվում են գավաթի խաղարկությունները:

Իտալիայում եզրափակչի ուղեգիր են ձեռք բերել «Ֆիորենտինան» եւ Միլանի «Ինտերը»:

Գերմանիայի գավաթը վճռական խաղում վիճարկելու են «Կայզերսլաուտերնը» եւ «Կարլսրուեն»:

Իսպանիայում նույնպես «Բարսելոնը» արդեն եզրափակչի ուղեգիր է ձեռք բերել եւ սպասում է իր մրցակցին, որը որոշվելու է «Ատլետիկո» (Մադրիդ)—«Վալենսիա» մրցավեճում: «Ատլետիկոն» դժվար թե իր ձեռքից բաց թողնի եզրափակիչ մտնելու լավագույն հնարավորությունը, առավել եւս, որ առաջին խաղում, այն էլ մրցակցի դաշտում հաղթել է 5-3 հաշվով:

«Բարսելոն»—«Ատլետիկո» եզրափակիչը շատ հետաքրքիր կլինի, քանի որ «Ատլետիկոն» վերջերս ներքին առավելությամբ վստահորեն գլխավորում է Իսպանիայի առաջնության մրցաշարային աղյուսակը, իսկ երկրորդ տեղում ընթացող «Բարսելոնը», որը գտնվում է դժվար թե կարողանա հասնել «Ատլետիկոյին», ամեն ինչ կանի, որ ցերի գավաթին:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

[illegible]

ԼԻԲԱՆԱՆ

Աշխատավորական միությունները ընդդեմ կառավարության

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք մեր երեկվա համարում, հինգշաբթի առավոտյան ժամը 3-ից սկսյալ անորոշ ժամկետով պարետային ժամ է հաստատվել Լիբանանի մայրաքաղաքում եւ շրջակա մյուս քաղաքներում Սայդայում, Սուրում (հարավում), Տրիպոլիում (հյուսիսում), Բաալբեկում եւ Զահլեյում (արեւելքում) արգելելու համար Աշխատավորական միությունների համադաշնության (ԱՄՀ) կազմակերպած բողոքի ցույցերն ու երթերը:

Ստացված նոր փաստերը տեղեկացնում են, որ երեքշաբթի օրը կառավարությունը հրամայել է բանակին այսուհետեւ հետեւել անվտանգության հարցերին առաջիկա երեք ամիսների ընթացքում: Ըստ բանակի հրամանատար զեներալ Էմիլ Լահուդի հայտարարության, պարետային ժամը գործի է դրվել «պաշտպանելու քաղաքացիների շահերն ու անվտանգությունը», եւ դրա տեւողությունը կճշտվի նախօրյակին տրված ամենօրյա ամփոփագրերի միջոցով: «Խախտողները կկանգնեն զինվորական ատյանի առաջ», նշված է այնտեղ: Պարետային ժամը չի վերաբերում դեսպանատներին, լրագրողներին, ՄԱԿ-ի եւ բժշկական դարձի պաշտոնյաներին, սակայն զենք կրելու արտոնագրերը ժամանակավորապես չեղյալ են հայտարարվել եւ նույնիսկ կառավարական բարձրաստիճան անձնավորությունների թիկնապահների զենքերն արգելվել են:

Խորհրդարանի քրիստոնյա ընդդիմության պատգամավոր Նաջեհ Ուաքիմը դատապարտել է կառավարությանը սահմանադրության դրույթների խախտման մեջ, ասելով, որ նման արարքով երկիրը անդունդի եզրին են հասցնում:

Հակառակ ձեռք առնված միջոցներին, Աշխատավորական միությունների համադաշնությունը վճռել է անցկացնել բողոքի խաղաղ ցույցեր ու մեկօրյա համընդհանուր գործադուլներ, որոնք ուղղված են ավելի բարձր աշխատավարձ, հարկային, հասարակական բարեփոխումներ եւ քաղաքացիական ազատություններ ձեռք բերելուն: Նրանք պահանջում են աշխատավարձի 76 տոկոս բարձրացում, նվազագույն (մոտ 160 դոլար) աշխատավարձի կրկնապատկում եւ ժամանակավոր լռության միջոցները վերակազմակերպելու կառավարության որոշման վերանայում. «Մենք կառավարությանը պատասխանատու կհամարենք ամեն տեսակի բացասական հետեւանքների համար: Մենք կոչ ենք անում բանակին պաշտպանել երթեր անցկացնելու մեր իրավունքները», ասել է ԱՄՀ-ի առաջնորդ Էլիաս Աբու Ռիզքը: Երկու հազար հոգուց անդամ ունեցող ԱՄՀ-ի առաջնորդը բացառել է որեւէ առճակատում անվտանգության ծառայությունների հետ եւ կոչ է արել ցուցարարներին հարգել եւ պահպանել հասարակական կարգ ու կանոնը:

Երեքշաբթի օրը հրավիրված կառավարության արտակարգ նիստի ժամանակ վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին նշել է, որ թույլ չի տա «կառավարության տապալման փորձից եկող ճնշումների ներքո»:

Էլ ինչ կառնավալ առանց մերկ գեղեցկուհիների եւ սպանությունների

Բրազիլական կառնավալն անհնար է պատկերացնել առանց գունագեղ հրավառության, կռիվների եւ կիսամերկ կամ մերկ գեղեցկուհիների: Ոգելից խմիչքից եւ թմրանյութերից բորբոքված ամբոխի մեջ տոնակատարության ընթացքում մերթ ընդ մերթ բռնկվում են ծեծկռտուքներ, դաշույնակռիվներ եւ փոխհրաձգություններ, մանավանդ որ երկիրը լեփլեցուն է հրազենով: Այս տարի կառնավալային շաբաթվա ընթացքում հենց միայն Սան Պաուլու քաղաքում կատարվեց 219 սպանություն, որ 40 տոկոսով շատ է անցյալ տարվանից: Մինչդեռ Ռիո դե Ժանեյրոյում կառնավալն այս անգամ զարմանալիորեն հանգիստ է անցել, պնդում են ոստիկանները: Քաղաքային հիվանդանոցներ է հասցվել փողոցային ծեծկռտուքների ընդամենը 62 զոհ:

AP-«ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ»

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Իրանը գլխավոր միջնորդ

Արտգործնախարար Վելայաթիի այցը Կենտրոնական Ասիայի երկրներ

Տաջիկական հաշտության բանակցություններում Իրանը որպես դիտորդ է հանդես գալիս: 94 թվականին Թեհրանում ստորագրված զինադադարի պայմանագրի ժամկետը 4 օր առաջ լրացել է, իսկ Աշգաբադում տեղի ունեցած բանակցություններն արդյունք չեն տվել եւ վտանգ կա, որ կառավարական զորքերի ու ընդդիմության զինված ջոկատների միջեւ լայնածավալ բախումները կարող են վերսկսվել: Եթե այդ վտանգն առաջիկա մի քանի օրվա ընթացքում հնարավոր լինի կանխել, հաշտության բանակցությունների մասին խոսելն ավելորդ կդառնա: Այդ իրավիճակում Տաջիկստանի թշնամի կողմերի միջեւ գլխավոր միջնորդի դերն այսօր Թեհրանն է ստանձնել:

Չորեքշաբթի օրը Իրանի արտգործնախարար Ալի Վելայաթին իր այցը Ուզբեկստանից եւ Տաջիկստանից է սկսել: Նա Դուշանբե է բերել իր փոխզիջումային առաջարկները, որոնց հիման վրա կողմերը կարող են երկարաձգել Թեհրանի 94 թվականի պայմանագիրը: Մի քանի օրից Դուշանբեն Թեհրանի առաջարկներին պաշտոնապես պատասխան պետք է տա:

Տաշքենդում արտգործնախարարն ընդամենը մի քանի ժամ է մնացել եւ բանակցություններ է վարել Ուզբեկստանի նախագահ Քարիմովի ու արտգործնախարար Քամիլովի հետ: Քննարկվել են տաջիկական, աֆղանական, դեպի Պարսից ծոցի իրանական նավահանգիստները ձգվող խողովակաշարի եւ ուրիշ հարցեր: Թեհրանի ու Տաշքենդի հարաբերություններն այսօր հեռու են իդեալական լինելուց, քանի որ Ուզբեկստանի ղեկավարությունը բացարձակապես չի ընդունում իրանական նմուշի իսլամական պետության տեսակը: Սակայն որոշ պրակտիկ գործերում այդ 2 պետությունների դիրքորոշումները համընկնում են, օրինակ՝ Տաջիկստանի հարցում: Իրանն էլ, Ուզբեկստանն էլ քաղաքական կարգավորումը տաջիկական ընդդիմության ավելի զգալի մասնակցության օգտին են հանդես գալիս: Ուրիշ հարցերում էլ են Իրանն ու Ուզբեկստանը փոխադարձ հետաքրքրություն ցուցաբերում, առաջին հերթին դա Թուրքմենստանով, Աֆղանստանով ու Իրանի տարածքով Պարսից ծոցի իրանական նավահանգիստները ձգվող խողովակաշարին է վերաբերում, որով Ուզբեկստանը հնարավորություն կունենա արտահանել իր էներգակիրները:

Իրանի տարածքով ծով դուրս գալու Ուզբեկստանի հնարավորությունը վաղուց է քննարկվում եւ աֆղանա-պակիստանյան տարբերակի հանդեպ որպես այլընտրանքային է դիտարկվում: Այդ կապակցությամբ Ուզբեկստանի, Թուրքմենստանի ու Իրանի միջեւ Թեջեն, Թերաֆ ու Սերախս 3 կետերը միացնող երկաթուղու շինարարության մասին համապատասխան պայմանագիր է ստորագրվել: Քանի որ Աֆղանստանի ու Պակիստանի միջով անցնող տրանսպորտային միջանցքից հնարավոր չեղավ օգտվել՝ իրանական տարբերակն Ուզբեկստանի համար այսօր հիմնականն է: Նախագծային փաստաթղթերն արդեն պատրաստ են ու այս տարի արդեն կսկսվի Թեջեն-Թերաֆ երկաթուղու ծրագրի շինարարությունը: Եթե ամեն ինչ լավ գնա՝ Ուզբեկստանի դեպի ծով ելք ունենալու վաղեմի երազանքը շուտով կիրականանա: Աֆղանստանի հարցում, սակայն, կողմերն ըստ ամենայնի համաձայնության չեն կարողացել գալ: Թեհրանը ցանկանում է պարզել Ուզբեկստանի իշխանությունների դիրքորոշումը Աֆղանստանի ներկա իրավիճակի կապակցությամբ ու այն դերը, որը խաղում է եւ պետք է խաղա Ուզբեկստանը Աֆղանստանի հնարավոր մասնատման դեպքում: Քանի որ թալիբները Պակիստանի հույսերը չարդարացրին՝ չկարողացան Աֆղանստանի տարածքն իրենց հսկողության տակ առնել, Աֆղանստանի հարցի հնարավոր կարգավորման նոր ռազմավարություն է այժմ դիտարկվում: Այդ ծրագիրը, ըստ որոշ տեղեկությունների, նախատեսում է, որ Աֆղանստանի տարածքը պետք է մասնատվի, սակայն Քաբուլը որպես ձեւական կենտրոն պետք է մնա: Քանի որ այդ ծրագրում Իրանը տեղ չունի, Թեհրանը մտահոգված է: Ուզբեկստանին ձեռնտու չէ Իրանի հետ հարաբերությունները փչացնել, սակայն նախագահ Քարիմովի համար տվյալ հարցում Պակիստանն է ավելի կարեւոր, եւ մարտի վերջերին, ապրիլի սկզբներին նա պաշտոնական այցով այդ երկիր կմեկնի:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀ

Ոսկու սպառումը 1995 թվականին աճել է 10 տոկոսով

ԼՈՆԴՈՆ, 29 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՆՏ-AFP: Ոսկու գնման ծավալը հիմնական ներմուծող երկրներում 1995 թվականին ռեկորդի է հասել՝ աճելով 10 տոկոսով եւ հասնելով 2746 տոննայի, հաղորդել է Ոսկու համաշխարհային խորհուրդը (ոսկի արտադրողների ընկերությունը): Թանկարժեք մետաղի պահանջարկը 1992 թվականին սահմանված նախկին ռեկորդի համեմատ աճել է 7,6 տոկոսով: ՈՀԽ-ի թվերը ծածկում են համընդհանուր պահանջարկի 75 տոկոսը:

Ոսկու տենդը համակել է աշխարհի խոշորագույն ոսկի սպառող երկրին՝ Հնդկաստանին, որի գնումների ծավալն անցյալ տարի աճեց 14 տոկոսով՝ հասնելով 473,9 տոննայի: Միացյալ Նահանգներում, որը ոսկու երկրորդ խոշորագույն շուկան է աշխարհում, 1995թ. գնման ծավալն աճել է հինգ տոկոսով եւ հասել 327 տոննայի: Համար երեք սպառող երկիր Ճապոնիայում ոսկի հիմնականում գնվել է ներդրողների կողմից, ինչի շնորհիվ գնման ծավալն աճել է 26 տոկոսով եւ հասել 289,1 տոննայի: Եվրոպայում եւս, որտեղ ոսկու վաճառքը վերջին երկու տարիներին եղել է համաշխարհային սպառման մակարդակից ցածր, պահանջարկն ավելացել է յոթ տոկոսով, շնորհիվ Գերմանիայում արված ներդրումների մեծացման եւ Բրիտանիայում ոսկեղենի վաճառքին:

Հոնկոնգը, Թայվանը եւ Թայլանդը անցյալ տարի ընդհակառակը ի հայտ են բերել պահանջարկի անկում: Չինաստանը մյուս հիմնական երկիրն է, որում գնումը չի աճել, բայց պահանջարկն անցյալ տարի մնացել է կայուն 224 տոննա, ասել է ՈՀԽ-ն:

ԱԶԳ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ԱՆԴԱՍ ԹԵՐԹԱՎԱՃԱՌՆԵՐԻ

եթե գործազուրկ եք, կամ կարիք ունեք հավելյալ եկամուտի, «Ազգը» հրավիրում է ձեզ շրջուն թերթավաճառության
Գոհացուցիչ աշխատանքի դիմաց
«Ազգը» կտանի ձեզ եւ ձեր ընտանիքը

ԴԻՄԵԼ «Ազգի» տնօրինություն, Հանրապետության փողոց, 47, հեռ. 56 28 63
Պարբերական հրատարակության մամուլի տարածման բաժնի պետ
Կ. Վարդազարյանին, հեռ. 52-16-01

@rminco
Global Telecommunications
ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ
ԱՐՄԻՆԿՈ ԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.
✔ Էլեկտրոնային փոստ (E-mail)
✔ INTERNET հարուստ տվյալների բազայի մուտք
✔ Օպերատիվ ինֆորմացիա ամբողջ աշխարհից Ձեր կոմպյուտերի էկրանի վրա
✔ Հնարավորություն Ձեր մասին տեղեկացնելու ամբողջ աշխարհին
Մեր հասցեն.
Երեւան, Իսահակյան 28, 3 հարկ
✆ 52-63-26, Fax: 28-50-82
E-mail: support@arminco.com.

ՎԱՐՁՈՎ ԲՆԱԿԱՐԱՆ
Փնտրում եմ վարձով բնակարան. 1 սենյականոց՝ զանգ հարկերում, նախընտրելի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի շրջակայքում:
Զանգահարել
58-24-83, 56-29-41

ԱՅԱՔՍ
Միջազգային տուրիզմ
Հնդկաստան, Սիրիա, Կիպրոս, Եգիպտոս եւ այլ երկրներ
Ավիատոմսերի վաճառք
Սանկտ Պետերբուրգ, Եկատերինբուրգ, Նովոսիբիրսկ, Մոսկվա, Ռոստով, Ալմաթի, Սոչի, Խարկով, Կրասնոդար եւ ԱՊՀ 30-ից ավելի քաղաքներ, Դուբայ, Փարիզ, Աթենք, Բեյրութ, Թեհրան, Հալեպ, Ամստերդամ, Սոֆիա
[illegible]
ԲԵՌՆԵՐԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄ ԲՈԼՈՐ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ
Երեւան, Պուշկինի փ. 43/ա, հեռ. 53-69-44, 52-45-64

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերականի» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2050. Տպաքանակը 3000. Ստորագրված է տպագրության 29. 02. 1996. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@